

308219

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 4 వ తేది మంగళవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. 108

సంచిక ౧౦౮

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి రామాయణము, పంచనము.

బాలకాండము—దశ సరికాగితములు 18 పటములు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
మంచి అట్టలైండు 1 0 0	డిటో (మూడవ భా.)	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
అయోధ్యాకాండము—1-వ భా. 11 పటములు అట్ట	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	2-వ భా. 12 పటములు అట్ట	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
ఆరణ్యకాండము—14 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 8 0	కాలికోడైండు 1 8 0
కిష్కింధాకాండము—15 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
సుందరకాండము—16 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 8 0	కాలికోడైండు 1 8 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 12 0	కాలికోడైండు 1 12 0
యుద్ధకాండము—(మొదటి భాగము) 10 పటములు	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో (రెండవ భా.) 12 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0

వలయువారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని, క్రాస్వీ, మద్రాస్.

ఓటో మోహిని

“ఓటో, ఓటో” అని ముందు పేరు పెట్టుకొని పనికొనిన ఆత్మలు బయలుదేరినవి. మా ఓటో మోహిని యను ఆత్మ మొట్టమొదట బయలుదేరి ప్రఖ్యాతిని గడించినతరువాత పులినిజూచి నక్క వాతదెట్టుకొనినట్లు ఈ ఓటో ఆత్మలు బయలుదేరి బహుళుల పాదచేయుచున్నవి. కాబట్టి ఓటో అను పేరు ముందు పెట్టుకొనినంత మాత్రాన ఆయత్మలను గొని మోసపోకుడు. ఓటో మోహినిని మాత్రమే చూచికోసుటవలన మీసాము కృతకాదు. ఓటో మోహినియొక్క విశేషము లివి.

- (1) ఓటో మోహిని :—ఒక సారి బట్టలమీద రాచుకొనినతరువాత నాలుగు రోజులవరకు పాననపోదు. పోవునని రుజువుచేసినవారికి 100 రూపాలు బహుమతి యిచ్చెదము.
- (2) ఓటో మోహినిని రాచుకొనిన తోడనే చుట్టుప్రక్క యంతయు ఘుమఘుమ సువాసతో నిండియుండును ఒక పుష్పవ్యాక కనపడ్యమందున్నట్లుండును.
- (3) ఓటో మోహిని అనేకమంది మహారాజులు, రాజులు, జమీందారులు, శ్రీమంతులు, కక్షీపు సాధారణులు సయితము ఆడుగనిచే వందలకొలది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు.
- (4) మైసూరు ప్రదర్శనములోను, ఇతరచోట్లలోను బంగారు పతకములు దాని ప్రాశస్త్యమునకయి ఒసంగిరి.
- (5) ఓటో మోహినివారు ఈ ఆత్మల పొగుగలేదని రుజువుచేసినవారికి 100 రూపాల యిచ్చెదమని ఘంటాపదముగ జెప్ప సాహసించుచున్నారుగాని పోలిక ఆత్మలను సృష్టించి మోసముచేయువారు నోరు మెదల్చలేకయున్నారు. ఈబుద్ధు ప్రతిదినము వందలవందలు ఎగిరిపోవుచున్నవి. ఏ వెండిబెడ్డలోను ఇవే. ఏ నాటకములలోను ఇవే. ఎచ్చటను ఇవే. ఓటో మోహిని స్త్రీ పురుషుల బుడ్డి 1-కి 2-0-0, 1-రూం బుడ్డి 0-12-0, ఓటో మోహిని పెం పెండుకాడ్డజజ్ 1-కి 0-12-0

(ఈకాడ్డ 12 తక్కువగా పంపబడవు.)

అన్నిచోట్లలోను ఏజెంట్లు కావలయును. వర్తకులకు స్పెషలు టెల్లు యివ్వబడును.
సోలు ఏజెంట్లు:—మా భగవాన్ దాస్ చున్నీలాలు అండు కంపెని, 177 చైనాబజారు రోడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును

పార్శ్వపుమెప్పుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టెడు

వనమూలికలచే హిందూదేశమంగు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పండ్లపచ్చిటి మాచికొనిన మోసము గలుగదు

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

క్రొమప్రెస్ ఇంజనీరింగు

కంపెని, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

సిరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని,

గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యు

చ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడిపింపవలయు

ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు

యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లాబ్రేటరీస్ గు యిలు

లకు ఏజెంట్లుము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,

7, Armenian Street, MADRAS

టైల్ వస్తులు.

మొదటికము టైల్స్ వస్తులు

డజ్ 1-కి రు. 13-8-0

రెండవకమున , 12-0-0

సాధారణకమున 10-8-0

ఇంగ్లీషు రంగులుగల

వస్తులు 1-కి రు. 2-4-0

వ్రాయున కప్పుడు

మూడుచుట్టుకొలత

యెంకో, కోమ్ము ఎన్ని

అంగుళముల వ్రాయ

వలయును.

మి యూకి దగ్గరనున్న వైల్డ్ ఫెషన్ శేరు వ్రాయును.

లండను ప్రెసింగు కంపెని,

87/88 రత్తబజారువీధి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

అనుభూత్యాయుక్తేన నిలయమువారి.
యతావధములు.

1. స్వచ్ఛలము. (గారంటీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మరయేదోగమువలనగాని మురిగిపోయిన కార్డుగాని, చేతులుగాని, రెండుమాడుబుడ్లుపయోగించిన యాన్త్రసిటిలోనికి వచ్చును. అనేకమందిక బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి 4-0-0.
  2. గంజిక కార్డుము. ఇదివర కెన్నడు నెవ్వరచేయిన తయారు చేయలేదు. చాల విచారణవైది కనిపెట్టబడినది. కుట్టు నకును, కడుపువొప్పకునను, కనినంటిమందులేదు. వెల తు 1-కి 1-0-0
  3. క్రాంతాని. (పలాత్రి) ఎట్టి యసాధ్యమగు పుండను నశింపగా మార్చును. వెల దట్టి 1-కి 0-8-0
  4. గంజిక నాకేళము. ఇది మూడుపూతలలో నెట్టిగ్లస్సువిదు మును, రూపుమార్పును. వెల దట్టి 1-కి 0-4-0
  5. స్వచ్ఛ కార్డు పొడుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుష్కిని, వైద్యశాంతికిని మి క్కిలై యుపయుక్తము. వెల దట్టి 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. ఆంధ్రు, సక్స్.
అనుభూత్యాయుక్తేన నిలయం, శ్రీరామతీర్థం, విశాఖపట్టణం.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు నులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్చన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్చన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరువలు 3x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 1/2	28-0-0	డిటో మేలురకం
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ కేముది		8-8-0

కార్యటాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లై అందుసన్
కాలిఫోర్నీ కేకర్స్ 41/42 గాటర్ బహుపీఠి, మదరాసు.

కలరాకు సిద్ధోపధము

౧౦౦-కి-౯౯-గుణము.

తప్పక యెదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - ఋ-౧ 0=12=0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

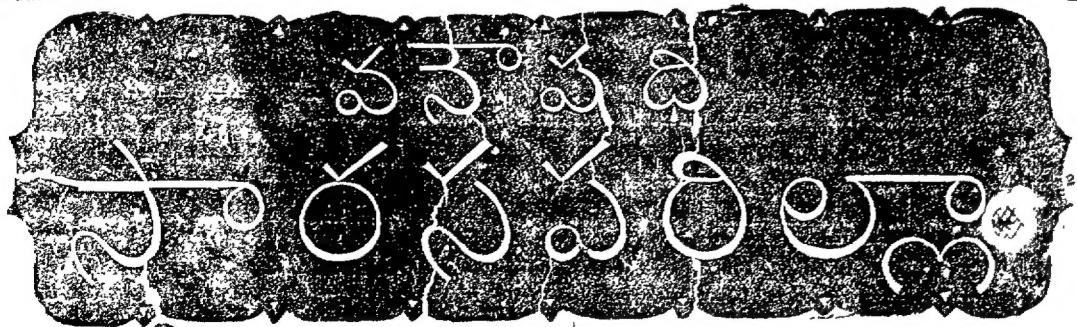
వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెల్లిగాం ఆశ్రమ
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరయు సకల చర్మరోగములను బాగుకేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంక్షిం గలిగించును. నాదీంతపులకు శుష్కినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరకావశకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే కుటుంబంలో నొకవిధమైన ఘోర్ప గమించును. రెండసీసాలు వాడన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.
డాక్టర్ డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహర్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాగ్దేశీయలకు ద్వేషంపడిన ఆత్మ రుపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాసన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన ఫువ్వములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కొంటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినఫువ్వతోట లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆద్భుతమైన వేయిరకముల ఫువ్వములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిట్ బహర్ యివ్వమని మీదగ్గిరినన్న సాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకువ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, గ్లౌ బొమ్మ ఆత్మరుగల పెద్దసయి బుడ్డి 2-0-0 ఈఆత్మరులో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ గాడుమండు కార్డులు డజన్ 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును. సోలు ఎలెంటులు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జూమా మసీదు. బొంబాయి. కుదరాను ఏజెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూర్తి నెం 29, నై నాబజార్ రోడ్డు, ప్రధమ బజారుసమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

భాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సుంజీవివంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిపభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిగ్గములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస. కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మించియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాలితయి నిచ్చును. 20 నిధములగు మేహములను మొదలంట నాళము చేయుటలో సుంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్రెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేర లేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును. తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నాము.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒక పుస సేవ్ర పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అచ్చుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

గ్రాంథికభావ-గ్రామ్యభావ.

కూచి నరసింహము పంతులుగారు బి.ఏ. ఎల్. టి.

కీలా శాసనములలోను “అర్హి”లు మొదలగు వ్యవహార పత్రములలోను, మొట్టమొదట ముప్పగితిములలోను, గొల్ల సుద్దులలోను, బుర్రాజాది పవిత్ర గ్రంథములను వాగ్రూపమున జనసామాన్యమునకు బోధించునపుడును, వ్యావహారిక భావ యే యుపయోగింపఁబడినట్లు నిదర్శనములున్నవి. అవి యిప్పు టికిఁ గనుఁగొనఁగలిగితిమి! కీల శాసనముల వికసితవదనార విందులై యుపన్యాసధనములం దనుచున్నార కాని యీ సర్వమును ద్రవ్య వైకల్యాగుటకంత శ్రమయేలో బోధపడకున్నది. మేళములో గణికనుజూచి “యామెయొద్దఁ గొంచెము కళంకము గల”దని సామగ్రికాశ్రయించు చెప్పినట్లున్నది. ఇప్పుటికినట్లు జరుగుచున్నదే! అట్లుకూడదని యెవ్వరు చెప్పట లేదే! చెప్పలే!

బహులూ నేర్పుభావ, నేర్పుటకు శక్తిమై యున్న మైన భావ, పిల్లలచేద్రావించుభావ, శాశ్వతోపయక్తియు లగు నుత్తమగ్రంథములవ్రాసి నప్పుడు పయోగింపనగుభావ. ఈభావమాత్ర మెప్పటివలెనే వ్యాకరణమునంద్ర మై యుండ వలెఁగాని, స్వచ్ఛందమై, నియమశాస్త్రమై, జిల్లాకొక్కటి యుండునట్లేకొక్కటియుగా నుండఁ గూడదని ప్రాజ్ఞులనుచు న్నారు. అట్లునుట తప్పా?

నియమ రహితమైన వ్యావహారిక భావను వ్యాకరణ యుక్తిమగఁజేయుట యెంతయు సాధ్యమును బహింస పాత్ర మునో గ్రాంథికభావ నొక్కమాటుగ నమితవ్యావహారిక రూప సంకలముగఁ జేసి “యభివృద్ధి” పఱచుట యంతయు సాధ్యమును హాస్యాస్పదమును గాదా?

మే మట్లు చెప్పితిమా? కొంచెము కొంచెముగ మే మింక వ్రాయఁబోవు సుస్థిరంధముల ననుసరించి భావ మార్పు కొనుఁదని బోధించుచున్న నొకపుట్టుమునుక వచ్చును. “కొనఁ బోవునదె నెట్లెఱోవు బచ్చలిపాడుమేయును.” అకారణ కలహములును అనావశ్యక భాసాసాంకర్యమును దట్టించుచు, ప్రస్తుతము పాతకాలలో విద్యార్థులగతి యెట్లున్నదో చిత్ర గింపుఁడు. వ్యాకరణ మక్కఱలేదు. మాటలాడు కొనుచున్నట్లు వ్రాయవచ్చును. నాయనా! ఇదిచెప్పిది యెప్పునినొక్క చెప్పి నవరించుట కుపాధ్యాయున కాధారములేదు. ప్రార్థనలేదు. అధికారములేదు. ఉత్తమ వ్రాహ్మణజాతి వ్యావహారికభావ వ్రాసి మెప్పించు కుతూహలముతో శూద్రచాలురు వర్ణయుక్తులును లేఖాక్షేపములును యథేచ్ఛముగ వ్రాతలలో విని యోగపఱచుచున్నారు. గ్రామ్యవాదులకుఁ బహింసమాషణ పాత్రులైన ప్రాతఁ తెలుగు పండితులు కడుపు చెక్కలుగ నవుచున్నారు. “హిందుస్థానీ యింగ్లీషు” పదములు మనసు వచ్చినట్లు నిగాఢముగ అచ్చుజేసి విడిచిన యాబోతుల వలెఁ బ్రకటింపు చున్నవి. పిల్లల వ్యాసములు చెడ్డ తెలుగు వ్యాసము లందుమా, చెడ్డ యింగ్లీషువ్యాసము లందుమా యను సంశయములు పుట్టుచున్నవి. నేరొచ్చట వ్రాయఁజుకున్న యనేక సులభాశ్లేల పదములచే విరాజిల్లు తెలుగు “శేషర్లు” పక్షికుల కరవద్దముల నలంకరించు చున్నవి. నవీనాంధ్ర ప్రభావమంతటితోనైన నాగునట్లు కనఁడదు. కుచకచాద్యవ యవ వర్ణనములకు వడక సోలు మృదుల హృదయుల కీ చాల కిష్టము ముదిరి కవులయ వ్రాయ గ్రంథర్పణములెట్లు రుచిం చునో దురదగాహముగ నున్నది

భావకగతి యేలపట్టెనో యెఱుంగుదురా? “మోడర ప్లేలు” గన్న నేమో విస్మయపఱుపకుండ దాని నుపయోగింపుఁ దని నెలవిచ్చుటచేత—వ్యాకరణ నియమములఁ బాటించ నక్కఱలేదని కానించుటచేత—పండితులవారి కొప్పుముచేత నెవరికిద్రము వచ్చినట్లువారు వ్రాయుచున్నది యజ్ఞానావస్థలో నుండు ముక్కుబచ్చలాఱు బాలురకు నేర్వచ్చుఁ బ్రసాదించుటచేత.

మన భావవలెనే యుండు “అజనము” నకు ఈగతి యేల పట్టలేదు? ఉచ్చారణమును బట్టి “bot” అని వ్రాసిన శబ్దపు తొడపాసెము నెట్టి “bought” అని పట్టుపట్టి వ్రాయించు నాగరకభాషా భావములే మగు నాంగ్లభాష యొద్దికిఁగలేదు? ఈనిట్లేతుక భావమానక—యిచ్చుక రసము ఒక మన తెలుగునె నేల ప్రసరింపవలదు—నియ మున్నది.

పోనిండు! దయాద్రృహృదయులై పిల్లల—నాగరక భాషాభివృద్ధిచేసి దేశము నుద్ధరించు నదుదేశము—నాగర దరుల—నవీనాంధ్రమును బహులూఁ డెట్లెఱుంగుచు

యట్లు చల్లచల్లగఁ జొన్నకముందు వారి యుదారభావములఁ బ్రతికాముఖమునఁ గాని యితరమాన్యములఁ గాని ప్రకటించి ప్రఖ్యాతానునిక గ్రంథకర్తలయొక్కయుం బండితులయొక్కయు అభిప్రాయముల నేల తీసికొనలేదు? ఇది అట్టియట్టి చిల్లర సంకలి కాదే! భాషావిషయమే! పోనాటువలనఁ గలుగు నన్న మంతయులేకాదే! నెరటిగుమ్మమునఁ జడివెప్పడులే కుండఁ బ్రవేశనెట్టివాఁ! లింగముమ్రొంగి ‘వీరముషి’ వానిని గ్రహుకొనుచున్నారే! తమకున్న యితర విద్యాప్రాధియు మశీ కరణశక్తియు దుర్వినియోగముచేసి బంగారునంటి గ్రాంథికాంధ్రమును ముచ్చగుధార్పణముని పుష్కరికెక్కిన భావము—గలతనొందించు చున్నారే! ఇది దేశభిమానలక్షఁ దగినకృత్యమా? దయ్యాలపోతు మంత్రము నేర్చుకొని పాటునోలేదో, యని కన్నతల్లిపై ప్రయోగించినారే!

అంగ్లేయ భాషాభివృద్ధి సౌకర్యమునకై యేర్పఱచు కొన్న సంఘమువారు విద్యా సమద్రులు—నాగర కాగ్రేసరులు—ప్రజలు చూచినను జూడక పోయినను, వారియొక్క లను అభిప్రాయములను బ్రతికలలోఁ బ్రకటించుచున్నారే! అంతేకాని యొక్క యింగ్లీషుమాట వర్ణకమమునైన పాత కాలలలోఁ దాటుమాటు గావింపఁగలిగిరా?

చూచుంటింది, మీఁదుమిక్కిలి తగులబడుచున్న యిం టినారుకొఁ బ్రయత్నించు భాషాభిమానలగు నిదానించి మతి నూతిలోఁ జేదవేయుఁడని పరమార్థతత్వోపదేశములు చేయుట వింతలలో వింత!

గ్రామ్యభావయతుఁడు వ్యవహార భావయతుఁడు ఎట్లయినను సరే!—ఇది ముటికినీటి చెఱువునంటిది. దానికిఁ జాట్లు నున్న కొంచెమునుక పాలుగల గట్లనంటివి—వ్యాకరణమును, సత్కావ్యములును, తత్త్వీయుక్త భాషాపదము లెయ్యవియైన నాయునుక పొరలనుండి యీవలికిఁ గల్గువరహితమై, యాగో గ్యకరమై యూరివచ్చు పానార్థ మైన స్వచ్ఛాంబు వులవం టివి. ఇది సూక్ష్మభాషా సామన్యమైన ధర్మము. పతనశ్రమము బాటుకిచ్చుట మంచిదిగాదు. మాటాడునట్లే వ్రాయుఁడని చెప్పుచునుట నోరెఱుగని పిల్లలచే ముటికినీరు త్రాగించి వారి ననేక రోగముల పాలుచేయుట. ప్రతిపదగూర్చునను బరిశ్రమ పూర్వకము కిష్టపడ కుండ లభించునవి తోటయగఁ బ్రపంచము నందు నష్టికరములై యే యుండును.

తెలుగునోఁగాని సంస్కృతమునోఁగాని పోలికలేని యాంగ్లేయభాష—కష్టభూయిష్టమైనభాష—యెంతశ్రమ పడి మనబాలురుచదివి నేర్చి పక్షికులలోఁ గృతార్థులయి విద్యా విరుదాలంకృతనామ లగుచున్నారు! దానిలోఁ సహస్రాంశ మునకే తక్కువగు శ్రమతో శ్రద్ధతోఁ బఠించిన యెడలఁ దెలుగు విడ్డతెండలు అంధవిద్యాంసులై యుండును. విద్యాం సులైనయెడల విపరీత సంస్కరణ బుద్ధులెట్లు పుట్టును? భాషా భిమాన శూన్యత యెట్లు కలుగును? భాషాభిమానులే చాలి నందలున్న యెడలఁ బ్రస్తుతము మనభాష నల్లకల్లాలము గావింపఁ గంకణము గట్టుకొన్న ప్రబుద్ధులయూట లెట్లు పారును?

పార్లమెంటు సభ.

హిందూ దేశమునుగూర్చి.

హిందూ దేశీయ రాజప్రాతినిధ్యము.

సర్ కె.డి.రీసుగారి ప్రశ్న:—వైస్రాయిగవర్నర్లనరలు గారి పదస్థులైనవారు విభవక బహుకాల మాపదవి యందుండు విషయమైన నియమమును గుఱించి మంత్రిగా రాలోచించు చున్నారా? ఆస్థానమునకు సాధారణముగా నియుక్తులవారు పూర్వవయస్సు గడచినవారై యుండ నట్టినియమమునవారి యాగోగ్యమునకును, జీవితమునకును గలుగు హానివృద్ధులవిష యము, పూర్వవధనమును బట్టియేని, రాలోచించితిరా?

అస్పెక్టివ్ మంత్రిగారి జవాబు:—ప్రశ్నలోని మొదట భాగమునకు నుత్తరము, లేదు. అని. అందుచే గడవప్రశ్నే యవకాశము పూజ్యము.

ఇండియానుండి, రాజప్రతినిధుల డైరీ హాజరు.

మే. వైట్ హాసుగారి ప్రశ్న:—రాజప్రతినిధిగానుండు వారు పరిమితకాలము తీరినంతవఱకు నాదేశము వదలుట కాటంకముగ నియమమునఁ బలమారు గలుగు ప్రతికూలములఁ గుచ్చి కార్యదర్శిగా రాలోచించిరా? ఈవిషయమై యేదేని చర్య జరిగింతురా?

మే. చార్లెస్ రాబర్ట్సుగారి యుత్తరము. రీసుగారికిచ్చిన జవాబునందే యందులకుఁ బ్రత్యుత్తర మున్నది.

మే. మార్లేగారి ప్రశ్న:—ఇయ్యది స్వామాభ్యుదాసన బద్ధమైన నెప్పటినుండి ప్రచార మందున్నది?

ఉ. రాజప్రతినిధి పాశ్చాత్య ఖండమునకు రానుదేశించిన నాటంకించుటకు వైస్రాయిగారు కాసన నియమముగలదు.

ఆసాముకూలీల కాటంకములు.
ఇండియా కూలీల సాములొక గావలసి యుంటును, కనిడా ప్రభుత్వము వారు వీరిని దమదేశమునకు రానియరాదని చేసికొనిన తీర్మానమును దృష్టియందుంచి, ఆసామునకు వెళ్లు కూలీలవిషయమై మద్రాస్ గవర్న మెంటు వారేర్పఱచియుండు నిర్బంధముల గద్దుచేయ నిండియాకార్యదర్శిగారు వారితోపడేతురా?

మే. చార్లెస్ రాబర్ట్సుగారి జవాబు:—
ఇండియాలోని కూలీల సామునకు తీసికొనుపోవు టకు మద్రాస్ ప్రభుత్వమువారు లోగడ నంగీకరించియుండు ప్రదేశ విస్తీర్ణమును విరళించుటకు సాధ్యమగు విషయమును స్వాప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారు. కాని, వారినిష్ఠయ మునకును, కనడావారు హిందూ కష్టజీవుల వారిదేశమునకు రానిచ్చుటకు రానియకుండుటకును, సంబంధముండదు.

ప్రశ్న:—ఆసాములో నిండియన్ కూలీలు కావలసి యుండి, వారిండియాలో సమృద్ధిగానుండియు సాసాములోని తోటనాటాటు చేయువారలకు దొరకకుండునపుడు, వైకనడా ప్రశ్న మనంగతముగదా?

ఉ. మద్రాస్ రాజధాని ఏజన్సీ పరగణాలోని జనులు కనడాకు బోనివ్వవలదు. పంజాబు దేశమందలి నీక్కులు, ఆ సామునకు బోగోరరు. దానిచేనాప్రశ్న యందసంగతములేదు.

ప్ర. ఆటంకము లేకున్న నిండియాలోని కొండజాతి వారాసాము వెళ్లుటకు సిద్ధముగా నుండలేదా? అనునది ప్రస్తుత విషయము.

ఉ. మద్రాసునకు సంబంధించి సంతకం కీప్రశ్న దాని గుదాగుణములను బట్టి విచారణయైయున్నది.

ధిల్లీ రాజప్రతినిధిగారి విచారణము.
మే. కీరుహర్తిగారి ప్రశ్న:—వైయభియోగము న్యాయస్థానమున విచారణమునకురాకపూర్వమే దోషస్థులుగా విచారింపఁ బడు వారిని, చీకటి చెఱసాలలో నొంటికిగా చేయుచున్నారా? వారికి సంకెలువేసియే న్యాయస్థానమునకు హాజరు చేయుచు న్నారా? వారిని తమయాహారమునగొని తెచ్చికొన నీయక, ఖైదీలకు నియతమైన యాహారమే వారికిఁ తెల్పుచున్నారా? అన్ని విషయములను, వారిపై నాగోపితమైన దోషము నిరూపితమై దండ్యులయిన వారినలె, వారిని జూచుచు న్నారా? అట్లయిన నందుల కారణమును జెప్పగలరా?

మే. చార్లెస్ రాబర్ట్సుగారి యుత్తరము మీ యీ సూచనమునకుఁ గారణములు గానరావు.

కారాగార నియమానుసారముగా, విచారణలోనుండు ఖైదీలు, దుర్మార్గుము చేయుదరని గాని, పరసాహాయ్యమునఁ దప్పి వెళ్లువరని గాని శంకించఁ దగిన కారణమున్న పుడే, వారి కరదండాలు చేయుదురు. ఇంక, కూడు, గడ్డ, పడక విష యమై, నిషిద్ధపద్య విషయమైన జాగ్రత్తలలోనై, చెఱసాల లైటునుండి, వైవానిని తెప్పించు కొనుట కనుమతిగలదు. నిరూపిత దోషులగు ఖైదీలవలె వీరు కూలబెడిగాని మఱియే షని గాని చేయనక్కఱలేదు. వారికివలె నితర నిర్బంధములును వీరికి లేవు. వీరు చెఱసాలలోనే యుండవలసిన వారయ్యై, చీకటిగుడలలో నొంటికిగా వారినుంచుటలేదు. ఒకటియేయభియోగమున జేరిన యితర దోషస్థులతో మాటలాడ నీయకుండుటలైన నిర్బంధములు లేవు మఱి యేవిధములగు కష్టములు, నిర్బంధము లాగోపిత దోషులై విచారణలో నుండు వారికిఁ గల్గించుటలేదు.

ప్రశ్న:—కార్యదర్శిగారి విషయమై విచారించిరా? నెల దివసుల క్రిందటనే యీ విషయమై విచారించి తెలుపు నట్లు నాకు వాగ్దానము చేసియుండిరి. ఆగోపిత దోషము నిరూపితమై దండ్యులుగా నిర్ణయింపఁ బడని జనులను వైవిధ ముగాఁ జూచుటను, నివారింపఁ జేయుదురాయని యపు డడిగితిని.

ఉ:—దృష్టాంతపూర్వకముగా మీరు చెప్పనంతవఱకుఁ గారాగారనియమములు భంగింపఁబడెననుట నేను విశ్వసింపఁ జాలను. మీ రట్లు నిదర్శనముజూపిన నాపై వలయు విచారణ ముఁజేయుదు.

ప్రశ్న:—బహుశః నిష్కోపులుగా నెన్నఁదగిన వారి విషయమై ఒఱుగు నీ యన్యాయమును నివారించుటకుఁ దగు ప్రయత్నము నీలోన మీరు చేయుదురా?

ఉ:—నిదర్శన మేదేనిసిద్ధముగా మీకుఁ దెలిసియుండి చెప్పినవెంటనే విచారించెదను.

మే. స్విట్జి మెర్సిలోగారి ప్రశ్న:—ఒంటరిగా గడలలో నాఖైదీ లుంచ బడుటలేదనియు, నితర ఖైదీలుండు గదులలోనే వారు నుంచఁబడుదురనియు మీరు నెలవిచ్చితిరి. ఆరెంటికిని భేద్యులదా?

మే. చార్లెస్ రాబర్ట్సుగారి యుత్తరము. రీసుగారికిచ్చిన జవాబునందే యందులకుఁ బ్రత్యుత్తర మున్నది.
మే. మార్లేగారి ప్రశ్న:—ఇయ్యది స్వామాభ్యుదాసన బద్ధమైన నెప్పటినుండి ప్రచార మందున్నది?

సకలము సేక.

జపానువానికి విచిత్రమును విన్నవము.

చీనాదేశమునందలి యొక విప్లవకారునిచే వ్రాయబడిన లేఖయందలి విషయములు:—కడచిన పండ్లదండెకాలముగ నేను డాక్టరు సుకాగారితోడ ఒప్పవోద్యమముగ నలంబించుచుంటిని. నిరుడు సంభవించిన సందర్భమున గాత్రీ నేనింక నెటుల సజీవుడైయున్నానో గొప్పవింతగ నున్నది. మా మాతృదేశముయొక్క బొన్నత్యమును రక్షించుట మా ముఖ్యోద్దేశ్యముగాన, డాక్టరు సుకాగారు ఒక్కప్రముఖునికి వ్రాసినలేఖను మాడగా, నా కెంతయు నాశ్చర్యముకలిగెను. చీనాదేశమును ఇండియావలె పరాధీనతకు దెచ్చుట సుకాగారి యుద్దేశ్యమని యాలేఖయందలి యంశములు స్పష్టముగ విశదపరచుచున్నది. కొరియాదేశమునకు లియాన్-యోక్ యెటుల నో, అటుల చీనాదేశమున కీత దేర్చుడెను. ఈతని ప్రస్తుత చర్య మేము చిరకాలముగ మనంబులందెడికొని పెంచుచుండిన ఆశలకు భంగముగ నున్నది. ఇది నితని నాయకత్వము ననుసరించి ప్రవర్తించుట నా కసాధ్యము. మాకక్షిణిచేరిన యితర సభ్యులు దీనిని చదివి యీ ప్రముఖుని (అన్యాయకరుడు) యీకార్యమును దీర్చుముగ నాలించించవలెనను నుద్దేశ్యముతో నే నీలేఖను ప్రచురించుచున్నాడను.

డాక్టరు సుకాగారు తన గౌరవ జపానునందొక ఘనముగ వ్రాసినటుల ప్రస్తావించబడియుండు లేఖలోని యంశములు:—

సంస్కారోద్యమమునందు జపానీయులు చీనావారికి తోడ్పడుటవలన ప్రాగ్భేద ప్రస్తుత సందర్భమున చక్కబడవచ్చునుగాన, ఇట్టి తోడ్పాటు ఆక్షేపమును విషయమును తమకు విన్నవించుకొను చున్నాను. ఇట్లు జపానీయులు చేయుపహాయమునకు ప్రతిఫలముగ వారు తమ (చీనా) దేశమునం దెచ్చటవైనను పరిశ్రామికోద్యమములను గాని, వర్తక వ్యాపారములనుగాని, నిరాలంకముగ చేసికొనుటకు చీనావారు సమ్మతించు చున్నారు. ఇప్పుడు ప్రస్తావనయందుండు పనులు నెరవేరు నెడల ఈరెండు దేశములకును లాభకరముగ నుండును. జపానుదేశము ప్రపంచమునందలి గొప్పరాష్ట్రములలో నగ్రస్థానము నందగలుగును; చీనాదేశము తనసహజోన్నత్యమును నిలబెట్టుకొనగలిగి, తనలో నంతర్గతములైయుండు ద్రవ్యసాధనోపాయములను ప్రచారములోనికి దెచ్చి, ఆసియా ఖండమందు విశ్వవ్యాప్తములగు దేశములలో నొక్కటిగ నుండగలదు. ఈతరున, నీరెండు దేశములను పరస్పరము సహాయపడుచు, యేత తనహాయమునకు ఫలముగ ప్రపంచమునందలి సామగ్రిని నిర్వహించి, నాగరకత సభివృద్ధి చేయగలిగియుండును. ఇట్టిఘనకార్య మిప్పటికి ప్రపంచ చారిత్రమునందద్వితీయము. ఇప్పుడు కాలము పకవక్యమై యున్నది. ఇట్టి మంచి తరుణమును పోగొట్టుకొనరాదు. కాబట్టి, యిందుక్రింద నుపాదించబడియుండు సంశయముల తాము చిక్కగను, జాగరూకతతోడను ఆలోచించుదురని తలచుచున్నాను.

యూ.కె.గారి ప్రతిజ్ఞలు.

పూర్వకాలమున పింగుగారి నిరంకుశ రాజపరిపాలనము క్రింద కష్టపడుచుండిన చీనావారు ఆనిరంకుశాధికారమును దొలగించి ప్రజాసత్తాకమును సాపించుటకు ప్రజలందరికొక్కటిగ తీరుగబడిరి. ప్రజానాయకులు భూతదయయందెక్కువ గౌరవముగలవారై నెత్తువరదలై పొరుగుల పోరాడుట నుపేక్షించి, సామెపాయము నలంబించి యుత్తరదేశములకును దక్షిణ దేశములకును సమాధానమును సమకూర్చిరి; తిట్లలముగ పింగుచక్రవర్తిగారు రాజ్యమును, అధికారమును విసర్జించుకొనిరి. తదనంతరము యూ.కె.గారు చీనాభివృద్ధివనకు ఆధ్యక్షుడు (పెసిడెంటు) నెన్నుకొనబడిరి. ఆహావాన బడయుత్రణి, నాతడు తా ననవధము రాజ్యాంగ ముగ్ధుడ ననుసరించి యుండునట్లును, చీనాభివృద్ధి పట్ల భక్తిగలిగియుండునట్లును వాదనముచేసెను. కాన యప్పటినుండియు నతడు రాజ్యాంగ ముగ్ధుడకు ప్రతికూలముగను, న్యాయమార్గమునకు విరోధము గను ప్రవర్తించెను; రాజ్యాంగమును నేర నాధారము చేసికొని కడుక్రూరుముగ పాలించెను. అందులన ప్రజలకు అశ్రుప్రాయము, అగ్రహమును అధికమాయెను. కాని, తమ కొంతలను పోగొట్టుకొనుటకు తగిన సదుపాయములు లేకపోయినవి. పింగు కుటుంబరాజులకంటె నెక్కువగ క్రూరస్వభావమును వహించి యూ.కె.గారు పరిపాలించినను, ఈయన అధికారమునందు ప్రజలకు గౌరవము చాల తక్కువగనే యుండెను. కడచిన, రెండేండ్ల కాలములో విప్లవము లనేకములు జరిగినందుల కిదియ కారణము. ప్రజలు తిరుగుబడులు

రనుటయు, విప్లవము పునః పొడనూపునటయు, సిద్ధము. వివర, ఇతరుల సహాయములేక, చీనావారు తమ నిఘటమున నెక్కుయిండు వలసినయెడల, నైప్రయత్నము లెప్పుడు ఫలభరిము లగునో చెప్పటకష్టము.

జపానీయు లేల జోక్యము పుచ్చుకొన వలెను?

ఒక్కదేశము క్షీణదశకు వచ్చుటకుండగా బలవంతమగుదేశ మొందు దానికి సహాయపడుట కలన ననేక విధముల మేలుకలుగును. లిపీనదశలో నుండు దేశముయొక్క కష్టము త్వలో తొలగును. ఆ దేశమునందలి అపకలహములు అంతరించును. విదేశములవలనినిర్బంధములు తొలగిపోవును. ఇప్పుడే దేశము చీనాదేశమునకు కడుసమీపమునం దుండుట చేతను, పీనిలో నొక్కదాని స్థితిగతులు మఱియొకదాని స్థితిగతుల ననుసరించుచుండుటచేతను, చీనాదేశములోని విప్లవకారులు తొలుదొలుత జపానుదేశముల సహాయమును కోరుట సహజము పరిపాలనా విధానము, వైనికుల తల్పిత, విద్యాభ్యాసమునకు ప్రోత్సాహము, పరిశ్రామికోద్యమములు, వీని యభివృద్ధిని గోరి ప్రయత్నించుటలో తమదేశమునకన్న నెక్కువ ఆసక్తి దశలోనున్న దేశముల సహాయమును కోరుట అవసరముగ నున్నది. జపానీయులును, చీనావారును ఒక్కటే జాతిలో చేరి, ఒక్కటేభాష వాడ్యముగలవారైనందున చీనాదేశమునందలి విప్లవకారులు జపానువారి సాయమున కెదురుచూచుటకు తగినకారణము లేర్పడుచున్నవి. పరిపాలనా విధానమును, పరిశ్రామిక వ్యవహారములను వృద్ధికి తెచ్చినట్లుకాని, రెండురాజ్యములును, వానియందలి పాలకులును, వారితులును, ఇతరదేశములలోకంటె నెక్కువగ పరస్పరమైత్రి విశ్వాసములు గలిగియుండుటకు అనుకూలముగను, చీనాదేశమునందలి ముఖ్యవర్తక స్థానములలోనెల్ల జపాను వర్తకులకును, కూలివారికిని ప్రత్యేకము ధారాళముగ నేర్పడును. తద్వారా, చీనాదేశమునందలి వర్తకవ్యాపారము లన్నియు జపానువారి యధీనమగుటకు వీలేర్పడును. మంచికాల మానన్న మైనపుడు, చీనావారు, తాము తత్త్వాన్ని మితరదేశములతో చేసికొనిన ఒకంబడిక లాదిగాగల యేర్పాటులవలన తమకు తట్టించియుండు నిర్బంధములను తొలగించుకొనుటకును, ఒడంబడికలందలి లోపములను సవరించుటకును ప్రయత్నింతురు. అట్టి సందర్భమున సందర్భములగు గొప్ప వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు చీనావారికి జపానీయుల సాహాయ్య మావశ్యకము. మఱియు, తమ న్యాయశిక్షలను చెఱసాల పద్ధతులను సంస్కరించుటకు చీనావారికి జపానువారి మంతనము లావశ్యకములగును. జపానువారు తమ యంగీకారమును దొలుదొలుతనే తెలియజేసికొని, నూతన స్థానిక నిర్బంధములను తొలగించుటకు వీలుకలుగును. అప్పుడు జపానీయులు, చీనాలో నెచ్చటవన్న వచ్చటవే యుండవచ్చును. కష్టము తీరువలె యధికారము తమకు వశమగునప్పటికి చీనావారు వర్తకవిషయమై జపానువారితో నొకవిధముగ ఒడంబడికచేసికొందురు. అందువలన, చీనానుండి జపానులో దిగుమతి కాబడు వస్తువులకును, జపానునుండి చీనాలో దిగుమతి కాబడు వస్తువులకును పన్నులు తొలగింపబడును. చీనాదేశమునందలి వస్తుసంచయోత్పత్తియు, జపానునందలి వర్తక పరిశ్రామికాభివృద్ధియు నొండొంటితో ననుసరించి యుండును.

ఆంధ్రమాన్ ద్వీపములు

ఒక ఖైదీయొక్క దురదృష్టము.

ఆంధ్రమాన్ ద్వీపములకుఁ బంపి యచ్చటఁ గొంత కాలము క్షిత్త ననభవించిన విధవ నిండియాకుఁ బంపింపఁబడు ఖైదీలు, వా రెల్లఁ జాతుఁ జేరినవాఁగో ఆపరగణాతప్పఁ దక్కిన పరగణాలోఁ దేరియుండెను గల కారాగారములో వదిలి నెట్టులుటకు వాడుకలో నున్నది. గాజుకోనేరుములై క్షిత్తివిధింపఁబడి యాక్షతలోఁ గొంతభాగము నందమాను ద్వీపములం దనుభవించినవిధవ నిటీవల దక్షిణాంధ్రయాకు రక్షింపఁబడి వైవాడుకచోప్పున నిలిచి పరగణాలలోని కెయిళ్ళలో నుంచుబడి యిద్దరుఖైదీల పరిశాపకరమును మరదశను గుఱించి లాహోరునందుఁ బ్రచురముగ “మీమాలయ” యను పత్రిక యీక్రిందిరీతిగ వ్రాయుచున్నది. పంజాబీయుగు బాబురామహరియను ఖైదీయను, సంయుక్తముగ జాల నివాసియును పండిరామచరణాల యను ఖైదీయును నిటీవల ఆంధ్రమాన్ ద్వీపములకుండి ఇండియాకుఁ బంపింపఁబడి, మొదటిఖైదీ కన్న నూరుకొలుగు నందును, రెండవఖైదీ హోషంగిబాబు కెయిలులోను నుండఁ

బడిరి. ఈ చెఱసాలలు దక్షిణ ఇండియాలోనివిగాన, వీని యందు ఖైదీల కిడఁబడు నాహారము మదరాస్ లోఁ దేహ తల్పియున కనుకూలమైనదిగ నుండును. దక్షిణఇండియా చెఱసాలలదగ్గలి ననుసరించి యీ ఖైదీల కిద్దరికిని ఉదయమునను సాయంకాలమునను అన్నము పెట్టబడుచున్నది. ఈ యాహారము యెహూత్యమునకు సరిపడదనదున వారు చాలవఱకు పస్తుపడియుండవలసినటు లేర్పడుచున్నది. ఇ దం త యు లుద్ది పూర్వకముగ జరుగుచున్నదని యెవ్వరును జెప్పటలేదు. ఆక్షేపణీయులుగ గ్రంథము నొకటిని అలహాబాదు “స్వరాజ్య” పత్రికలో వ్రాసినందులకై బాబురామహరి కేడేండ్లక్షిత్తి విధింపఁబడెను. పండిత రామచరణ లాలుకుఁ బండిక్షిత్తి విధింపఁబడె. రామచరణాడు తన క్షేత్రకాలములో సగము కాలమి క్షేత్ర గడపయున్న నింక నితడు వెదురుబొంగులనుండి మోకలకు జేయు కష్టముగనుపని జేయుచున్నాఁడు. ఈపని సామాన్యముగ నేరములఁ జేయుటయే స్వభావముగఁ గల ఖైదీలు చేయునట్టిది. ఈ వెదురునుండి కారునట్టి సారమును దాకి నంతమాత్రముననే శరీరమునఁ బొక్కులు గట్టును. కాబట్టి, సదుపనినిచేయుట రామచరణాన కెట్టి దుర్వహము గలిగించునో యూహించవగును. తమకు ఒకపండుదిన క్షిత్తిలోఁ బాతిక భాగమునుగాని, యర్ధభాగమునుగాని గడచిన ఖైదీల కొనగఁ బడు సౌకర్యములుగూడ నెవరి కొనగఁబడతేదు. ఈ ఖైదీలలో నొక్కఁడు తనమిత్రున కొక్కనికి హిందీభాషలో నొక యుత్తరమును వ్రాసెను. దానియందలి భావ మిందుక్రిందఁ బొందుపరచఁబడియున్నది.

ఏకారణముచేతనో, అందమాన్ ద్వీపములకు వదలిన యెడల కష్టమంతయుఁ దీరునను వెళ్ళెయలోచన నాకుఁ గలిగెను అట్టి యలోచన సరియైనదికాదనియు, నేను పారపాలక పరిచయము నిష్పడు నాకుఁ దెలియుచున్నది. జొన్నగొట్టెలు మా కాహారముగ నియ్యబడుచున్నవి. ఈయాహారమును నేని కఱకు రుచిచూచి గూడ నెఱుంగను. వినకుట, కలబందను దంచుట, యివి నేనుచేయవలసిన పనులుగ నిర్ణయింపఁబడినవి. కలబందను దంచుటయననేమో నికు బోధకాకపోవచ్చును. అది యిట్టిదని విశదపరచుటయు కష్టము. ఈ పనిచేయుటవలనఁ జేతులలో బొబ్బలులేచి, దేహమాద్యంతము బొబ్బలై పక్కులు గట్టుటగలదు. కాబట్టి, ప్రయమిత్రుఁడా! ఖైదీలకొనగఁబడు సౌకర్యములఁ బడయుటకు నాకుఁగల హక్కును దెలియఁబఱచుచు దొరతనమువారికొక విన్నపము నంపుడు. మేము అంద మాక్షేపములలో గొప్పకష్టముల నోరిమితోఁధరించితిమి. కష్ట పడిపనిచేయు విషయమున నాకిప్పుడు కొంత సౌకర్యము గలిగింపఁబడవలసియున్నది. నాకు సంయుక్తపరగణాలలో క్షిత్తివిధింపఁబడెను. కాబట్టి, ఆపరగణాలలోని చెఱసాలకు దేరికైన నన్నుఁ బంపవలెను. ద్వీపాంతరవాస క్షిత్తుకు, ఖైదుక్షిత్తుకు అంతర మపరిమితము క్రిమినల్ ప్రాసీజికోడు 124 (ఎ), నెక్కు ననుసరించి కరెన్తైదు క్షిత్తి ముందేక్షకంటె నెక్కువ కాలమునకు విధింపరాదు. ఇక, నేను రి సం ౨౦౦౪ నెలలు చెఱసాలయందుఁ గడపితిని. కాబట్టి నేను సౌకర్యములఁ బడయుట కప్పుడేయైయున్నాను. ఇప్పు డిదిట నేను చేయుచుండు పని తప్ప మరెద్దియు నిచెఱసాలయందులనందున, నేను మఱియొక చెఱసాలకుఁ బంపఁబడినదే పనిచూడాలను. త్వరలో నాకు సుఖము గలుగు రిమిత్రము నా విషయ మంత యు సార్వభౌమిక కానన నిర్మాణ సభలో సభికుల యెఱుకకుఁ దేబడుటకుఁ బ్రయత్నించవలయును. ఈపనుల నెఱవేల్పుటకు దయతోఁ ద్వరపడుము. దిన మొకయుగముగ మహాక్షయముతోఁ గడపుచున్నాను. మాకు నెలలుతాళి మరల మీ కుత్తరము వ్రాసెదను. వాస్తావన మజకమును సురూ! రోజూ నేను 25 నేలలచొప్పులు, 20 నేలల గోగములు విగరుటయేగాక, ఒక్కటింపావునెం దంపవలెను. ఇది మహాభయంకరముగ కష్టమైన పని.

ఈనర్తనానమును వార్తాపత్రికకుఁ బంపిన యాతఁడు వెలియచ్చిన యభిప్రాయములు:—గ్రంథమునంతయు విశదపఱచుట చేయుత్తరమె చాలును. వ్యాఖ్యాన మనవశ్యము. వివర, దీనిని (లేఖకు) గుఱించి నేనొక్కమాట జెప్పవలసియున్నది. ఈజాయిను మూడున్న వానిములకాలము నావలె కియ్యక చెఱసాలాధికారు లేటుల కాల యాపనను కలిగించిలో అభ్యర్థకముగ నున్నది. బాబు జాకెనెల తేలిక వ్రాయఁబడెను. జాకెనెల తేలికని లిపిలయంద్ర నేనుబడి యున్నది. ఇంతకాలమేల యాజాయి ఆసియుండఁబడెనో? ఈ బాబువ్రాసిన ఖైదీ చెఱసాలయం దనాసౌకర్యముచేత బాల బాధపడెను. ఈయనక క్షేత్రసాలయందు ప్రవేశముచెక్క క్షితోష్ణాన్నితి చెడియుండుటయే కారణమని నేను చింతింపుచున్నాను.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రదేశమున సం॥ ప్రాంతమున ౧౩ లు
చుంగులవారము.

కృష్ణ వరదలు

కృష్ణ గుంటూరునుండియును గ్రామముల నుండియును గలిగినవిషయములను గూర్చి కడచిన మూడు నాలుగు రోజులనుండియు, మాపత్రికా ముఖమున ప్రకటింపబడుచున్న వార్తలు మిక్కిలి వివాదమునుగల్గించునవి నున్నవి. అందు విషయమున, నిజాపట్టణ, తెనాలి తాలూకాలవారు, నెల్లూరు తాలూకావారు లేక, నెల్లూరు తాలూకావారు కావలెననుచున్న వారములను గుప్పెటలో బెన్చి కొని తీసుకొనివచ్చుచున్నది. నాంక్రామిక వ్యాధులను జరుగజేయు వేధించుచున్న యీవరదలకు ప్రజల కొంతవలె కలవాలునుండిన కొందలకూలి వారములను గుప్పెటలో బెన్చి కొని తీసుకొనివచ్చుచున్నది. గిరికొండలు ప్రజామామూలములైన తమదేవులను పెంచుకొనుపనులైన నాలుగువరకలును, పైరులుచేడి సర్వము నొప్పును కిక్కిరించుటకైన శక్తియు లేక. స్త్రీలను, పిల్లలను పశువులనుచేర్చి ఏకట్రావో యొక్క ఆశ్రయించి కాలముగడపుచున్నదియొక్క యిక్కలిసంతాపమొనరిగను, దుస్సహనైనది గనుచున్నది ఇప్పటివరదలవలన తెనాలి కేవలము కాలము రెండురోజుల రహితము 50 గ్రామములును, దివిసమయము ముప్పది గ్రామములును ముప్పది, పైరులన్నియు నాశనమైనవని తెలియుచున్నది. కృష్ణానది కింగులు సహితమునెగిరి పట్టా క్రింది కలలును, గ్రామములును నిప్రవాహము చాలగలదు యముచే ప్రజలు తలదాచుకొని గాని, ప్రజలనుండిగల విడివలజాపిత శ్రద్ధచే నిట్టివిషయముల కొరతను తప్పిచది. తిరిగి పదిరోజులులోగా వరములు లేనియెడల మిగిలిన కలింగులనుండి పంటలను సక్లయచేయగలమని ఇంజనీయరుగారు అధికారులు దైర్యముతో నున్నారు. అయినను ఈవరదల దైర్యములకు మితిలేని నష్టముకలుగునేమోయని జనులు భయపడుచున్నారు. ఈవరదలవలన కలిగిన నష్టమునుచేయుట సర్కారువారికిని ప్రజలకును విషమమున్నది.

కాని, మాకార్యచరణమునకు వచ్చుచున్న సమాచారములను బట్టి దివి సమయగణా జమీదారులను కృష్ణామండలాధికారులను చేయుచున్న సహాయము మిక్కిలి స్వల్పముగ నున్నదని తెలియవచ్చుచున్నది. దివిపరగణా జమీదారుగారు ఆరువేలరూపాయల బియ్యమును పంపి నుట కొంత ప్రశంసనీయమగు సంగతికాదు. ఏబది గిన్నాలనుమాత్రమే తెప్పించిన కలెక్టరుగారి చర్యయు ధారావాసముచేప్పజాలము. మనుష్యులసంగతి యేయిట్లుండ నికపశువులకుచేసిన సహాయమెట్లందునది ఊహించుకొనవచ్చును. పెదకళ్ళేపల్లి చెరువు కట్టమీదను, యోధ్యకట్టమీదను, కాజమున్నగు గ్రామములలోను ఏకొక్క లెండుకొనిపోయి, ఏవేవో వారుగొప్పలను, యెరుకైనవారుగలనో, ఆప్యాయముగా భోజించు ఆహారసంతానమును కలగకొని నచో నచియెట్టితీయం దుండునదియు కొంతయు తోచవచ్చును. రెండుసంవత్సరములక్రింద గడలలో మిక్కిలి యుధారసాహసములతో ప్రజల భారమువహించిన జిల్లాసంఘమువారు, సమయమున మిన్నకుండుట కనుకోచసయము.

నిరందలు నుపేక్ష భావమువహించినను, దేశసేవా బద్ధులైయున్న ఆంధ్రజాతీయకళాశా లోపాధ్యాయులైనను నికార్యమునకు బావవలసియుండెను. ఇట్టిసమయమున గుంటూరుపురవాసులు కనికరహృదయులై, ఆహారపదార్థములు వసూలుచేసి వరదలపాలనవారికి పంచిపెట్టుటకై దేశభిమానులగు కొందలు యావసరములను పంపిరనువార్త సంతోషమునుగలుగ జేయుచున్నది. ఆసుండాధ్యక్షులగు జొత్తిగదనాధరాయువారు ధారాళముగా ప్రవర్తించుచున్నారనుటసంతృప్తికరముగ నున్నది. దొరతనమువారును ప్రజలును నేదియొకొంత సహాయముచేసి రయితుల ప్రాణములనుమాత్రము కాపాడుచున్నారు. కాని, రయితులకష్టము లింతటితో దీరునవికావు. వారికష్టములన్నియు ముందే రానున్నవి పైరులన్నియు కుళ్లుచు. పశువులకు మేతయుండదు. నిలువయుంచుకొనిన పదార్థములు చాలవలెకు పాక్షాపాదమును. పాతర్లన్నియు ముక్కిమొలకలెత్తును. వరదలు తగ్గినను కాలుదీసి కాలుపెట్టుటకు వీలులేక యేదియొక్కొక్క మొత్తు సలమును చూచుకొని అచ్చటనివసింపవలసి యుండును. తినుట కాశర మున్నను లేకున్నను కిస్తులు చెల్లించక తప్పదు. కిస్తీపెంటు కిస్తీవచ్చి మెడకు చుట్టుకొనును. మూడు పైర్లు వేసికొనుటకైనను విశ్రాంతములుండవు. తిరిగి పొలములను నాటి నాలుగుగింజలు పండించుకొనెదమన్న నారైనను దొరకుటకష్టము. ఈవరదలపాలన రయితులకు ముందుగానున్న కష్టములు వెనుకవచ్చిన వానికంటె దుస్సహములు. రాజ్యమునకు వెన్నెముకవలెనున్న రయితు నీదుస్థితినుండిలేవనెత్తుట కంటె న్లాభ్యుత్తమమగు కార్యములేదు. కాని యీ విషయమున ప్రజలంతగా చేయగలిగినది కనుపట్టదు. దొరతనమువారివివాదనే యీ భారము విశేషముగ నున్నది. వీలయినంతవఱకు కిస్తులను తగ్గించవలసియుండును. తిరిగి పొలములనుకొని బ్రతుకు తెచ్చించియున్నవలసియుండును. ఇట్టిసమయమున సానుతాప హృదయులగు నధికారులెంతయైన జేయవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున కృష్ణామండలమునకు ట్యూరింగుగారును, గుంటూరుమండలమునకు రాయగారును, పాలకులుగానుండుట ప్రజల యదృష్టమని చెప్పదగును. వీరిరువురును విశాలహృదయులు. ప్రజాభిమానులు. కరుణాస్వభావులు. ఏ రీయాపశ్యమయమున ప్రజలకు చేయగలిగిన సహాయమంతయు ధారాళముగాచేసి వారి కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురని నమ్ముచున్నాము.

తెనాలి రేపల్లి తాలూకాలకు వచ్చు నీముంపులను తగ్గించుమార్గములను మావిలేఖకులింత వలకు సూచించియుండలేదు. అయినను కొల్లూరు నివాసులొకరు రివర్ కలెక్టరునైన శాఖనుగూర్చి వ్రాసిన లేఖలోని సంగతులు ప్రభుత్వమువారును, ప్రజలును విచారింపదగియున్నవి. ఇక దివిసమయవరదలకూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసియున్నది. ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి పెదకళ్ళేపల్లిదగ్గర కృష్ణ కరకట్టకు స్థిరమగు గండ్లెర్పడి ఏమాత్రము వరదవచ్చినను కళ్ళేపల్లి బందరుల మధ్యనున్న గ్రామములన్నిటినిముంచి ధ్వంసము చేయుచున్నది. ఈ కష్టమునుగూర్చి చల్లపల్లి జమీదారుగారి తొలక్క లేనిపర్యాయములు ప్రజలు మొఱపెట్టుకొనిరి. రెండుసంవత్సరములక్రిందటవచ్చినవరదలో ప్రజల సహాయార్థమై వెళ్ళిన బ్రయిడుపుడ్లదొరవారిలో నాగ్రామములవారందఱు నైకకంఠ్యముగా విన్నవించుకొనిరి. గండ్లెర్పడి ను పూడ్చించు నావశ్యకమును బ్రయిడుపుడ్లదొర సహితము అంగీకరించిరి. గ్రామముల గతియేమైనను, పంటలెట్లుపోయినను,

చల్లపల్లి జమీదారుగారి కిగండ్లను పూడ్చించి ప్రజలను రక్షించు నభిలాష యున్నట్లు కనుపడదు. ప్రజాభిమానులని ప్రసిద్ధిపొందిన ట్యూరింగు గారైనను దొరతనమువారి పక్షముగగాని, లేదా జమీదారుగారిని నిష్పంధపటదిగాని, యీ కార్యమును చేయించినచో నీ వరదలబాధను మూడువంతులు తప్పించిన వారగుదురు ఈ గండ్లెర్పడియు ప్రజాక్షేమమునకు మిక్కిలి భంగకరములై యున్నవి. ఏనినాత కాలమువఱకు నుపేక్షచేయుటయే మిక్కిలి యక్రమము. ఏనిని పూడ్చించినంతవఱకు వీనివలన గలుగుచున్న ఖోభయొక్క బాధ్యత సంతయుజమీదారుగారి మీదను, ప్రభుత్వమువారి మీదను, వేయవలసివచ్చును. జిల్లాసంఘమువారును, ప్రజలనునోపము నివారణమగువఱకు నాదో శనముచేయుటముఖ్యమనివిన్నవించుచున్నాము.

విరోధావిగ్రహము

నిన్న మధ్యాహ్నము నుండియు నైరోపాచుండి తంత్రివార్తలు వచ్చుచుండుటలేదు. తంత్రివార్తలీదేశమునుండి వచ్చుచుముగా పంపుట కాటంకములు కలవనియు శూర్పు మార్గముగా పంపుటకు పంపువా రంగీకరించిన యెడల పంపవచ్చుననియు అట్లు పంపునప్పు డావార్తా విషయమున ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత నంగీకరింపరనియు తెలియవచ్చినది. నందర్భము లీవిధముగా పరిణమించుట చేత నీదేశమున నెన్నియో వదంతులు ప్రారంభమయినవి. ఇంగ్లండు నైపుకొక జర్మనునావ ప్రయాణ మగుచుండగా ముంచియే బడినదనియు ఇంగ్లండునకు దూర్పు భాగముననుండు నుత్తర సముద్రపు టుత్తరపుచివరన ఫిరంగులు కాలుచున్నవనియు జర్మనీ ఇంగ్లండుపై విగ్రహము ప్రకటించిన దనియు మున్నగు నీటివార్తలు బయలుదేరి ప్రజల హృదయముల నాదోశనము పరచుచున్నవి. మన ప్రభుత్వమువారు పడుచుండు జాగ్రత్తలు ఈ యాందోళనమును పెంచుచున్నవి. బంగారాయినాకాసైన్యము పెంపనుటలు వాలంటీరులుగానుండ నెంచినచో దరఖాస్తు లంపవలసినదని ప్రకటింపబడినది. రేవులధికారియొక్క యనుమతి పత్రములులేక ప్రయాణముచేయనానలుదారిలోని కోటల ఫిరంగులకు గురి కావలసివచ్చునట! కొన్ని కొన్ని లైటుహౌసు, హాగ్బరుల దీపములెప్పుడు అవసరమైన నప్పుడాట్టించ బడగలవట! అన్ని నావలును బొంబాయిరేవులో జొచ్చుటకు ముందు పరీక్ష కంగీకరించవలెనట. కరాచి రేవుకు నావలు పగలు చేరునట్లు వచ్చుట తేయస్కరమట! లేకున్న కాలువబడునట! బంగాళా గవర్నరుగారు ఉన్నట్టు ఉండి కలకత్తా చేరుచున్నారు! ఎక్కడి కోటలు, ఎక్కడి బందరులు, ఎక్కడి తంత్రివిరోధివార్తా స్థానములు, అన్నియు కాపు దారిలో నుంచబడుచున్నవి. జర్మనులు ఇండియా నదలి పోవుచున్నారు. ఫ్రెంచి ప్రజలు యుద్ధసమయమునకు సిద్ధమగుచున్నారు. మన ప్రభుత్వపువారి కంట్రాక్టులను నెరవేర్చుచుండిన లాండు నావలు నిలిచిపోయినవి. వ్యాపారమువంకకు దిరిగితి మా అంతయు నల్లకల్లోలముగా నున్నది కలకత్తాలో తేయాకు వ్యాపారమును జనపనార వ్యాపారమును నిలిచిపోయినవి. చక్కెరవెల మెక్కినది. గవర్నమెంటు పత్రములు వెల తగ్గినవి. వార్తలు లేమిచే నట్టియాహలపెంచుట మంచిది కాదు. కానియింతటి మానము ముందు దూకుడునకే కారణ మగునను భయముకలదు. పత్రికయచ్చు గు స్థితిలోనుండ బ్రటిషుమంత్రి మండలివారు 1½ గంటకాలము చర్చించుకొని వికాసవిరోధముఖ

ములతో బయటికి వచ్చిరిని తెలిసెను. అట్లుగుటచే దారుణ సంగ్రామముచూపుమేరలో నున్నదనుటకు సందేహమున్నట్లు కానరాదు.

శ్రీయుత తాడేపల్లి. శంకరాశ్రమి బి.వి.ఎ. బి. సి. ఎమ్. గారు ఐ. ఎమ్. ఎస్. పరిశ్రమలో జేరినా రని తెలియజేయుటకు సూచించుచున్నాము. ఈ పరిశ్రమలో జేరిన యాద్రులలో మీరు ద్వితీయులు. మీరికి ద్రవ్యసాయముచేసిన శ్రీశాస్త్రమురాజు గారు ప్రశంసనయును. శాస్త్రిగారి ననుకరించి ఆంధ్రహావనులును రాజాగారి ననుసరించి ఆంధ్రలక్ష్మీపుత్రులును, పరిశ్రమాదార్యములను జూపినచో నాంధ్రదేశభ్యుదయమునకు సహకారు లయినవారగుదురనుటకు సందేహములేదు.

దేశీయ తంత్రీవారము.

యధ్యపు సమాచారములు.

జర్మనులపై మునిగిపోవుట.

కలకత్తా ఆగస్టు ౩:— ఎంపయిరుపత్రిక కీసంగతులు తెలియజేయుచున్నది. ఓరిస్సా సత్యమును ప్రవేశపెడి యుండలేదు. ఇంగ్లండుయొక్క తూర్పుతీరపు సహజమున మూడువైశ్వా దూరమున హాస్యిచ్చియొద్దకు జర్మనీవారియొడ యొకటి వచ్చి యుద్ధము చేయనాగింపెను. దానివీధి శత్రువులపై వచ్చి ముంచివేసినది.

ఇది యెంతవరకు నిజమో యెవరికి తెలియదు. ఇది సత్యమో అసత్యమో నిర్ణయించుటకును కీలులేదు.

ఉత్తర సమద్రములో నాలోతుతీరము సమీపమున నిటీవల ఫిరంగులు ప్రేల్చబడినట్లు కలకత్తాలో వదంతికలిగినది. అనేక వదంతలు పుట్టుచున్నవి. ఫ్రెంచివారితో కలిసి ఇటలీవారు పనిచేయుదురని ఒక జర్మనీదేశీయునకు తెలియ వచ్చినదట.

కలకత్తా.

రాయలసేకలు రిజిస్ట్రాలో చేరినవారిందరు నందులో ముఖ్యముగ బి.వి.సి. కంపెనీలవారి ఒకలనిద పనిచేయువారు యుద్ధము వచ్చినయెడల స్థిరముగనుండవలసి యుండునని తెలియజేయబడినది కాకాదశ్యమునకు సామానులు తీసికొనిపోవు ఒడలు వీరి గూఢీనముక్రింద నుంచబడును. అనంతరము తక్కిన పనులకును నియోగింపబడుదురు.

వ్యాపార స్థితిగతులు.

బొంబయి ఆగస్టు 1:—జూలయినెలకు గవర్న మెంటు పత్రముల ధర ౧౮94-1 ల వంతున నిర్ణయింపబడినది. కాని బజారు మాసివేయునప్పుడు ఆగస్టునెలకు ౪93-8 వంతున మాత్రమే ధరనిలిచి చాలనప్రము కలిగినది. గోధుమలధర మా టికి మాడువంతులు వెరిగిపోయెను.

రంగూను.

బెలోపా రెవ్యూయలోని యుద్ధసంక్షేపము వలన బ్యాంకువారయే వెలువడిన పత్రములు మున్నగువానిని కొను పది తెలియజేయుటలేదు. భాగములనుకొని విక్రయించు బజారు చాల మందముగనున్నది. దీనివలన బ్యాంకు ఆయులుకంపెనీ వారి పత్రములు మేుకొనిపోవుచున్నవి.

కరాచీ ఆగస్టు ౩:— ఇక్కడనుండి ఆస్త్రియనుకు సహాయమును గుమల యగుటలేదు. పత్రములు విక్రయము మున్నగు వ్యాపారము ఆగిపోయినది. యుద్ధము చాల కాలము జరిగిన రుదేల ఫ్రెంచి సాయములును, జర్మను వీరును దొరకకుండ పోవును. కాని యిక్కడ వీరిని విక్రయించు వర్తకులు చాలసీసాలు నిలువయుంచినది. వీరి సాయములపై హెచ్చించుచు చెప్పబడుచున్నది.

లండనులోని బ్యాంకువ్యాపారము.

లాహోరు ఆగస్టు ౩:— జైలును సోదరుల కంపెనీ వారిని, సింధులోని అల్లియన్ను బ్యాంకు వారిని సంబంధము కలదు. జైలును సోదరులు లండనులో బ్యాంకులకు వీక్రింది తంత్రీవారము అల్లియన్ను బ్యాంకువారికి పంపిరి.

విదేశీవ్యాపార స్థితిగతు లేనియు వాగున లేవు కాని నగరములోని బ్యాంకు వ్యాపారము మంచి స్థితియంద యున్నది.

కలకత్తా.

రేపు తేయాకుఅమ్మకము జరుగెను. ముంత్తమ్మక ములు సంగతిసందర్భము లేమిలేల్లకుండనే నిలిపవేయబడినవి. ఇండియను టి ఆసోసియేషనుయొక్క కలకత్తా కమిటీవారు నేడొక సభచేసిరి. ఏమయు నిర్ణయించేయకుండనే సభ తేయాకుఅమ్మకమును నిలిపవేయబడి నిశ్చయింపబడినది.

బ్యాంకులవారు సామ్యుచ్చుటనుబట్టి యావ్యాపారము లుండును. ఎగుమతిచేయువారికిని బ్యాంకువారే సామ్యు స్థ పరిమియున్నది. ప్రస్తుతము కీగు ఎగుమతి వ్యాపారపుబిల్లు లకు సామ్యు చెల్లించలేనందున సభ తేయాకుఅమ్మకము ఆపివేయబడినది. ఇంగ్లండులో బ్యాంకులకు నెలకగుటవలన నేడు మాసివేయుటచే సంగతులు మరి అధ్వాన మగుచున్నవి. కలకత్తాలో వర్తకవ్యాపారములు బుగుటలేదు.

నారక రక్షము.

నారవ్యాపారము బుగుటలేదనియు, బ్రోకర్లుబారు కట్టిపెట్టుటచే నొచ్చించుచుండెదనియు, బర్బుఅండు కంపెనీవారి ఆర్. ఎం. గవ్వే గారికి తెలియ జేయబడినది. ఈ వ్యాపార మెట్టిస్థితిలో నున్నదో వర్తకులకు తెలియదు. అమెరికానుండి కొద్దిగ ఆర్డరు వచ్చినవి. కాని మానుకోవలసి యుండును. యుద్ధము జరుగుచున్నది. కాలము నీ వ్యాపారము నున్న యని వర్తకు లనుకొనుచున్నారు.

హొంబయి.

బాగ్నవ్యాపారము రిలవడవచ్చునని ఆంధ్రాయూలు కంపెనీ వారి డెల్లియు. ఎల్- వానక్లెనుగారి యభిప్రాయము ముందు సంవత్సరములో సముదాయము మంచికము బొంబయి కంప్రైజ్ పుచ్చుకొనబడినది.

వర్తకులయభిప్రాయము.

ఎక్స్ప్రెజ్ విషయమై దొరకెనమువారు తెలియజేసిన సంగతులు ప్రాముఖ్యము గల వర్తకులకందరకు పుష్కరముగ వున్నవి. తెలిగ్రాఫులేటు చాలతక్కువగవున్నది. కాని సంగతి సందర్భములను బట్టిమాచినచో సరిగానే యుండినట్లు తోచుచున్నది. ప్లాకెట్ స్పేజి మాసివేయబడినది. గవ్వ మెంటుపుత్రముల వ్యాపారము మందముగనున్నది. కాని కొద్దిగ రూ 94-2 ల వంతుల మారినవి.

రుష్యావారి యుద్ధపుటోడ

దీక్షిలవ్యాపారము జరుగుటలేదని వాన్క్లెనుగారు చెప్పబడుచున్నారు. నమిడా యనుఒడయు, నిర్బుయలుదేరవల సిన మరియొకటియు రిలోపడియున్నవి. ఇటలీవారు యుద్ధము చేయక తలపట్టుగ నుండువరకు ఇంగ్లండునెల్లు ఒడల కెక్కి మియు భయముండదు. రుష్యావారి యుద్ధపుటోడ యొకటి కొలంబోరేవులో నున్నదని వాన్క్లెనుగారు తెలియజేయు చున్నారు.

బెలోపాయుద్ధము

స్థిమరులు

బొంబాయి ఆగస్టు 3:— ఇదివరకు ఆస్త్రియ-దేశమునం దలి క్రీస్టి రేవు పట్టణమునుండి బొంబాయికి వచ్చుచుండిన ఆస్త్రియను లమాడుకంపెనీవారి స్థిమరులను కంపెనీవారు ఆపివేసినారు. మొదటచేసిన ఏర్పాట్లప్రకారము రేవుక్రీస్టి ఒకస్థిమరు బయలుదేరి ఇండియాకువలసి యుండెను. కాని ప్రస్తుతిపు స్థితిగతులనుబట్టి ఈస్థిమరురాదు. “ప్రాంజుస్క్రి నాండను” లయాదు కంపెనీస్థిమరు ప్రస్తుతముబొంబాయిలోవున్నది. ఇదివెల్లిపోయిన తరువాత తిరిగి వారిస్థిమరులు ఇప్పటిలో ఇండియాకురావు.

“మెన్వోవాక్ స్థిమరు”

కవచిన శినివామ ఆస్త్రియను లమాడు కంపెనీవారి స్థిమరు “మెన్వోవాక్” బొంబాయిరేవునుండి క్రీస్టి క్లెన్కర. ఆ స్థిమరు వెన్వోరివాత్ ప్రస్తుతము ఆస్త్రియను స్థిమరులు ప్రయాణముచేయరాదని ఆస్త్రియనుండి బొంబాయిలో నున్న స్థిమరుకంపెనీ ఏకంటుకు తెలిసినచో నామము వచ్చినది “ప్రాంజుస్క్రి నాండను స్థిమరు” నేడు బొంబాయిలో బయలుదేరి క్రీస్టి క్లెన్కరలనియున్నది. కాని గిరున ఉత్తరపులు పంపునకు ప్రయాణము చేయరాదని తెలిసినందున బొంబాయి రేవులోనే నిలిచిపోయినది. బొంబాయిలోనున్న నిర్మల రాయవారి ఆయనభార్య ఈ స్థిమరులో నేడు స్వదేశమునకు వెళ్లకలయునని తెలిచినారు.

సి. అండు. ఓ. స్థిమరు.

ఇంగ్లండునుండి ఇండియాకు టసాలను తీసికొని వచ్చు సి. అండు ఓ. స్థిమరు కంపెనీవారు వచ్చేవారపు టసాస్థిమరును, మెడిటరేనియను సమద్రముగుండ పంపక గుడ్చోరపు అగ్రమునిధుగ పంపనున్నారని వేడుబొంబాయిలో వదంతిక

నున్నది. కాని బొంబాయిలో నున్న సి. అండు ఓ. కంపెనీ నూపరింపెంజెంబు ఈసంగతి బుద్ధిమని చెప్పబడుచున్నది.

ఇండియాలోని ఫ్రెంచివారు

బొంబాయి నగరములో 25 మంది ఫ్రెంచివారు కలరు. వెంటనే బయలుదేరి ఫ్రాన్సును రావలసినదని వారికి ఉత్తరువైనది.

రాజప్రతినిధి ఆధాయము.

సింహ ఆగస్టు ౩:— గాజప్రతినిధియొక్కనుండి తెలిసి కొనిన యాక్రిండిసంగతులు ఇంగ్లండుకు తంత్రీవలన పంపబడి నవి:— హిందూదేశపు కేసుగొండున భారతీయుడైనను, ఆంధ్రయంత్రము, ప్రతిపై నికుదును సమయమువచ్చినప్పుడు ఇంగ్లండుకు సహాయపడుదున వరగశిండుకొనలడు. శత్రువులెవరు వచ్చినను యెదిరించునప్పుడు భారతీయులు ప్రభుభక్త పరా యుధులయి యుండునని నమ్మవలయును.

రాజప్రతినిధి

నేటిరాత్రి డ్రాగూనులో బయలుదేరి రాజప్రతినిధి సింధుకువచ్చెదను.

జర్మనీవారి యుద్ధప్రకటనము.

గవర్నరుగారు కలకత్తాకుబయలుదేరుట.

కలకత్తా ఆగస్టు ౩:— డక్కానుండి నేటిసాయంత్రం మీతంత్రీమాచారము వచ్చినది:— గవర్నరుగారును ప్రయివేలు కార్యదర్శులును అకస్మాత్తుగ నేటిసభ్యాపూము కలకత్తా బయలుదేరిరి. వీరికార్యకర్తలను రేవు బయలుదేరుట. భాసన సభాసమావేశమును, తిక్కినకార్యములను నిలిపివేయబడినవి. రమారమి 11 గంటలకు తంత్రీవచ్చినమీదట ప్రయాణమునకు నిశ్చయింపబడినది. జర్మనీవారు యుద్ధమును ప్రకటించెదని వదంతిక చెప్పుకొనుచున్నారు. జర్మనీవారు యుద్ధము ప్రకటించిననుసంగతి కలవరముపుట్టించినది.

కరాచీ రేవుఆధికారుల ప్రకటన

కరాచీ ఆగస్టు ౩:— ఒక యదికారులను యెజంబును ముంగ తెలియ జేయునకు తమ తమ ఓడలు పకట్ల పూట లోనే రేవు చేరునట్లు లేఖలు చేసికొనవలయును. ఒడ యెప్పుడు వచ్చినదో, సవరుకు వెంతకా మున్నగుసంగతులు రేవుచేరుట తోడనే తెలియచేసిన యెడల తిరిగి యధికారులు త్వరగ గుర్తుబట్టుటకు కీలుకలుగును. వీరివలన ఒడలకు ఆలస్యము కాకుండును.

జర్మనీ రాయబారి

బొంబయి ఆగస్టు ౩:— జర్మను రామభాషయు, భాగ్య గును మంగళవారమునాడు ప్రాంతవై బొంబ స్థిమరు మీద బెలోపాకు వెల్లిపోవుదురని తెలియ చెబుచుండినది. ఈ రాయబారిచేయు పనులను అమెరికాగారు వారి నివ్వించుచు.

బొంబయి రేవు, ఆధికారుల ప్రకటన

బొంబయి ఆగస్టు ౩:— బొంబయిరేవు ఆధికారి యట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— నానుబుజ్జలేచే ఒకవేదైనను రేవు ను వదలివెట్టి వెళ్లినయెడల కోటకుండి ఫిరంగులు ప్రేల్చబడు ను. నేడును, నేటినుండియు, ముందు తెలిచినచో సక్రమ లేకుండనే దోర్ ఫిరురాక్ టకురలేకను. సామనీను దీపా లయములోని దీపము లొప్పివేయబడకయును. శాశ్వతయవ్యా రమునందె తెచ్చిచేయుటకొక ఓడయున్నది. ఈ యధికారిల తినిధిక లోబడవలయునని నావికలకు నొప్పించుచున్నాను. రేవునుండి రాకపోకలు చేయునట్లును, రేవులో పురుగుబిడియు ఓడలకు సంబంధించిన ఉత్తరువులకు కర్మకేసు సంబంధించిన యెడల బొంబయివేయట కుత్తరువియ్యబడినది.

బొంబయి రేవులోనికచ్చిపోవు ఓడలకు సంబంధించిన నిబంధనలుకూడ ప్రకటించబడినవి. అంగ్లము స్థిమరుకును, బొంబయిఇండియను మేనిసువారి స్థిమరుకుని వర్తింపవు.

కరాచీలోని ఫ్రెంచిరాయబారి ఏర్పాటు.

కరాచీ ఆగస్టు ౩:— కరాచీపట్టణములోనున్న ఫ్రెంచి రాయవారి ఏడెంటుకు ఉక్రింకి తంత్రీవాడ్ల వచ్చినది:— ఆగస్టు 2 వ తారీఖు ఆరవారమునుండి ఫ్రాన్సుదేశములో నేనలన్నియు నిద్రము కావలయునని ఉత్తరువైనది. కరాచీ లోను ఫ్రెంచిపౌరులకు వెంటనే నేనలో జేరునట్లు తెలుప వలయును.

సీసకోశాలివి, అనేయింబినీరు 13 మైళ్ల దూరమున
నుండు ప్రేలుడు పదార్థములను కిరణ ప్రసారముచే మండు
నట్లుచేయు సాధనమును కనిపెట్టినాడు. ఇందువలన సముద్రము
నందు స్త్రీమరులు యెదుర్కొనుటవలసి అపాయములు తగ్గగల
వని నమ్ముచున్నాడు.

కృష్ణ వరదలు.

గుంటూరు, సోమవారము.

గుంటూరునుండి మద్ది రామకృష్ణయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

వరదలన్న వేలకొలది మనుష్యులు కొల్లూరు తేవేంద్రపాడు మొదలగు గ్రామములందు ఆహారములేక బాధపడుచున్నారని తెలిసి గుంటూరుజిల్లా సంఘము పక్షమున మా జిల్లాకు బలీచక్రవర్తి యనదగు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులవారి ప్రోద్బలముచే, యంగుమెన్సులింగు ఆసోసియేషనులో మొన్నటిరాత్రి అందరు మెంబర్లుకూడ సహాయము చేయుటకు నిశ్చయించుకొని, వారితో కలిసి చందాలు చేసి, గుంటూరు పురంబున స్థిరము వర్తకులు మొదలగువారి సహాయము నిమిత్తమై తిరుగుచు నెంతయో శ్రమపడి పనిచేయుచున్నారనుమయు వచ్చినప్పుడు అన్నము నీళ్లులేక మలమలమాడు మనతోడి సహోదరులకు మన సహాయము నిచ్చినగాని మన యొక్క విద్య, ద్రవ్యముయొక్క ఉపయోగములేదని గుర్తొంగిరి. నిన్నటి సాయంకాలము వరకు రూ 150-0-0 వనూలు కాగా తొమ్మిది బస్తాల బియ్యము చింతపండు మొదలగు సామానులతో శ్రీయంత చిట్టి నరసింహరావు గారిని కొల్లూరు గ్రామమునకు పంపించిరి. నేడింకను నేడు బస్తాల బియ్యమును నితర పదార్థములను డిస్ట్రీనుంచి బాధితుల పరిక్ష చదువుచు వచ్చిన ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారిని, చిట్టి దుర్గప్రసాద రావుగారిని నూతన్ మొదలగు గ్రామములకు పంపించిరి. ఈ రాత్రి యింకనువనూలుచేసి రేపటికొక జూన దొరికినంతవరకు బియ్యము మొదలగు సామానులు పంపదలంచి యున్నారు. ఇప్పటివరకు నీ క్రింద నుదాహరింప బడినవారు చందాల నిచ్చిరి. ఇంకను చాలమంది సహాయము చేయ నిర్ధమగుచున్నారు.

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు రూ 50-0-0', 'భవీరెడ్డి లక్ష్మీనరసింహ్వంగారు 12-8-0', etc.

మొత్తం: 287-10-0

గుంటూరు జిల్లా ప్రజలయొక్క బాధలు గుర్తెత్తి శ్రమపడుచున్న గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారును, యంగుమెన్సులింగు ఆసోసియేషన్ సంఘమును నిట్టి కృషినియచుచు పనిచేయుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. మాకృష్ణ జిల్లా ప్రముఖులు వా రేజిల్లా గ్రామములలో సహాయము చేయుచున్నారని నమ్ముచున్నాము.

కోర్టు వ్యవహారములు

చెన్నపురి హైకోర్టు.

(న్యాయమూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు.) చెన్నపురిలో ఆల్వారు కెట్టియను వర్తకుడు మైకోవ్య వహారము జేయుటకయ నలుగురు వర్తకులవద్ద సామ్యుతీసి కొనుచుండెను. వీరు వ్రాసికొనిన ప్రకారము మార్వాడీలు 23,000 రూలు కెట్టికి పెట్టుబడి పెట్టవలసి వచ్చెను. వారా సామ్యు నొసంగనందున కెట్టి దావాచెచ్చి వడ్డీతోగూడ వారు 23,000 రూలు యిచ్చుట డిక్రీపొందెను ఇంతలో యిద్దరు మార్వాడీలు కెట్టితో రాజీ యేర్పాటుజేసికొని 1000 రూలు యిచ్చి తమమీదనున్న డిక్రీని రద్దుజేయించు కొనిరి. తరువాత నలుగురు మార్వాడీలను కలిసి తమకు 26000 రూ లకు ఆల్వారు కెట్టి కొంతయూ పిని తాకట్టు వ్రాసియియ్యగా ఆదా వాను నభివేదించి చెప్పిరి. ఈవ్యాకృత్యములో మార్వాడీలు కెట్టి కియ్యవలసిన 23,000 తీసిజేయగా మిగిలిన 3000 లు కెట్టి యియ్యవలయునా లేక నలుగురులో యిద్దరిదగ్గర 1000 తీసికొని వారివొడ డిక్రీలు కెట్టిరద్దుచేసి కొనింంత మాత్రాన 23,000 ల వాకీ లా ప్రకారము తీరినదా యను విషయము విచారణకువచ్చెను. న్యాయమూర్తిగారు 1000 రూలు యిద్దరు మార్వాడీవచ్చినంత మాత్రమునయారత్తుడిక్రీని రద్దు కాదనియు కెట్టికిమట్టిన రూ 1000 లు పోగా మిగిలిన రూ 22,000 లు మార్వాడీలవద్ద వనూలుచేయ వచ్చుననియు తీర్పుజెప్పిరి. ప్రతి వాదులలో యిద్దరిమీద డిక్రీ రద్దయినంత మాత్రమున అందరి మీదను రద్దు కాదనిరి.

ఆల్వారు కెట్టిగారి పక్షమున సి. సి. రామాస్వామి ఆయ్యురగారు వకీలు. మార్వాడీల పక్షమున మాసిబామణి పిళ్లై కే. నారాయణ రావుగారు.

నుద్రాన్ క్రిమినల్ సెషన్సు.

(జస్టిసు ఓబ్బళ్ళుగారియచట.) బై రాగిమతం హత్య కేసు. చెన్నపురి బై రాగిమతములో దనభార్యను జంపి తాను ఆత్మహత్యజేసి కొనుటకయ యిచ్చించగా యితర జనలవలన నాపిజేయబడిన గంగాధరను వానికేసు యీ సెషన్సులో మొదటివిచారణకు వచ్చెను. వీనిపయన నేరములు నరహత్య, ఆత్మహత్య యనునవి. ముద్దాయికి పిచ్చియని యనుమాన ముండుటవలన గొంతకాలము పిచ్చిఆసుపుత్రిలో నుంచబడెను. ఇప్పుడు విచారణకయ పెట్టబడినప్పుడు ముద్దాయికెల్లి యశోద తనభర్త మృతి నొందినప్పుటినుండియు ఉన్మత్తుడై కొడుకు తిరుగు చున్నాడనియు, ఆస్తినిపాడు చేసెననియు, కొంత కాలము కొట్టులో పెట్టవలసి వచ్చెననియు భంగుత్రాగుట యొక్కవగా నలవాటు జేసెననియు జెప్పెను. హత్యజేసి నప్పుడు భంగుపూర్తిగా వ్రాగెననియు సాక్ష్యమిచ్చెను. ఉన్మత్తులతి వైద్యశాలధికారి ముద్దాయిలో బాలపిచ్చివానిలక్షణములున్నటు పలికెను. ముద్దాయిమీద క్రిందికోర్టులో దాఖలు చేసికొనిన క్రొత్తసాక్ష్యమును ఫిర్యాదులు తీసికొనవలసిన దనగా అట్లుచేయుట భర్తశాస్త్రమునకు ప్రతికూలమని, ప్రతివాదితరఫన బాధితు కృష్ణారావుగారు వాదించిరి. అట్టి సాక్ష్యము అవసరమని కోర్టువారికి దోచిన తీసికొనవచ్చునని న్యాయమూర్తిగారు తినిరి కేసువిచారణ జరుగుచున్నది.

గోదావరిజిల్లా రామవరములో సబుమేజిస్ట్రేటుగారు లంచము తీసికొందున తన కేసును యింకొకచోటికి మార్చవల సినదని యొక ఫిర్యాది జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి అప్లైట్టగా ఆయన దానినికొట్టివేసెను హైకోర్టుకు ఫిర్యాది అర్జిలెరిగి పెట్ట గా అచ్చటను గొట్టివేసి ఫిర్యాది తప్పు నేరమును మేజిస్ట్రేటు గారివొడ మోషనందున ప్రాసిక్యూషన్ జేయవలయునని ఆజ్ఞా పించిరి. ఈయజ్ఞ చెన్నపురిలో బుట్టినందున ఫిర్యాది తనజిల్లా లోనా, లేక చెన్నపురిలోనా విచారంపబడవలసినదను సంగతి వాదించబడెను. న్యాయమూర్తులు సహావతయ్యరు వాలెసు గారులు శాసన నిర్మాతలు ఆర్డరుపుట్టిన సభలయందీ విచారణ జరగవలయునని తెలుపలేదనియు, అట్లయినచో వెలకొలది అప్లి

కేషనులతో హైకోర్టు మునిసిపాల్చరునియు, జెప్పిరి. ఫిర్యాది యున్నచోటనే విచారణ జరగవలయుననిరి.

గుండెప్ప నాయకనూరు జరిగినను అమ్మ విషయ మయిన యభిశాగమిది వ కేసుక్రికలో వ్రాయబడెను 17 వ సెప్టెంబరు సీదక్షిణ ఇండియా యినువదారి ఏజెంటుగారు 6 లక్షలకు యీ జరిగా కొనునంతవరకు యీ డిక్రీని అమలు లోనికి దేరుండుటకు గాజుములు ప్రతి వాదులు జూపలేదని న్యాయమూర్తులు వాలెసు పోనాగారు దళభాస్తును గొట్టి వేసిరి.

అయిదాసు అను నాయక డి. నారాయణమూర్తిగా సిఫారసుమీద హైకోర్టుకులుగా కేర్చుకొనబడెను.

జూబిలవుక్ పాల్వేసుకోర్టు. (మూర్తులుగారు.)

సందనంబియాక్ అను పోలీసు కాకస్టబిలు రెడ్ బె నెట్ కంపెనీకివచ్చిన సామానులను పాగయోదనుండి దింపు చుండగా నిలువయున్న సామానునుండి మూడుకప్పలును సాన రులను దొంగలించి యింటికితీసికొని వెళ్లి నాడని నేరముమోప బడెను ముద్దాయియింట్లో శోధింపగా యీసామానులు దొరకి నవి కాని యివిమూరు మార్కెటులో శోకనర్తకుని తావున తాను కొనినట్లు కాకస్టేబిలు రుబుచ్చుచేయగలిగినందున విడుదల జేయబడెను.

గవర్న మెంటుకంటి యాసుపత్రికి క్రొత్తగా కట్టు చున్న భవనములోనికి వెళ్లి 7 రూలు విలువగల షేకిక్రను దొంగలించుకొని వెళ్లుచున్న కుండరంఅను నభిని పోలీసు వారు పట్టుకొని ఎగ్జిక్యూట్యులో నాలుగవ క్రెసిడెన్సు కుబ ప్లేటుగారి యెదుటనుంచిరి. ముద్దాయి అవరాధిని యెప్పు కొనెను. తీర్పు చెప్పబడలేదు.

ఒక దొంగగారియింటిలో బ్రవేశించుట.

ఏనుదాసను నతడు చెన్నపురి మునిసిపాలిటీలో, అగ్ని విపత్తులను ఆపు ఫైర్ ట్రైగేడులోనుండి స్పిండరు దొంగారి క్రిందిపనిని జేసెను. జేతమును వృద్ధిచేయడనినందున దొంగ గారతనిని తొలగించిరట. అటుపయన జమ్మకంపెనీకి దళభాస్తు పెట్టగా నుంచినడతగలవాడని యోగ్యతాప్రత్యము చెప్పిరి. యేనుదాసన్ మునిసిపాలిటీవారిని సర్టిఫికేటుయిండ్లని పెట్టిన అర్జీ స్పిండరు దొంగవారికి పంపబడెను. దొంగగారు ముద్దాయిని రాత్రి 10 గంటలకు తనయింటికిమ్మగగా వెల్లితినని యేను దాసన్ వాదము. తనమీద కోపముచేత తన నేమోచేయు టకయి వచ్చినాడని దొంగగారివాడయ యేనుదాసన్ దొంగారి యింట్లో ప్రవేశింపగనే ఆయనవలన పట్టుకొనబడి పోలీసు వారి కొప్పజెప్పబడెను. కేసు జరుగుచున్నది.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వ్రాయు నప్పుడుగాని ముంపుతర సంబాధమున నుత్తరములు వ్రాయునప్పుడుగాని అచ్చటో కుు ద్రింపబడిన వారిచేర్తకు ముందుగానున్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును అట్లు వ్రాయ లేని జవా బులు సులభముగా నొసంగుటకు విలువదగ్గు వ్యవస్థాపకుండు

కఫహరి

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఓ ర్వుడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేశ్యము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. తుయదగ్గు. దగ్గుకు వేరించవలసిన ముందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగరోప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరో గములు శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులుసువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మూరనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్ప డినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగలవతివారు దీనిని వెంటనుంచుకొనుటమంచిది.

నీసా 1-కి గూ. 1-0-0.

Pressure has risen at Mauritius but is still below normal there and Zanzibar and Seychelles. Variable winds are reported from Zanzibar. These conditions are favourable for the Bay but not for the Arabian Sea current.

THE EUROPEAN WAR.

FOREIGN TELEGRAPH SERVICES STOPPED.

WILD RUMOURS AFLOAT.

Precautionary Measures in India.

STRICT NAVAL ORDERS.

MOBILISATION AND RECRUITMENT GOING ON APACE.

The whole European situation is hid in the dark. No telegrams have been received since mid-day 3rd. Wild rumours are floating in the air in India. It is satisfactory to know that India's Financial position is secure. The Government is making prompt arrangements for the due discharge of Exchange responsibility. The issue of gold for internal circulation has been cut down. Precautionary preparations are going on apace. Marine Pensioners are being enlisted for Naval Service. Members of the Royal Naval Reserve have been ordered to report themselves. The ports are all guarded, and ships are warned against possible contingencies. The German Consul has departed. The French are mobilising in their territories. Indian trade has been adversely affected. As we go to Press we hear the English Ministers were one hour and a half in the Cabinet Meeting and departed with anxious faces.

The British Cabinet.

Ministers Left Looking Anxious.

LONDON, August 2.—The Cabinet meeting lasted 1½ hours. Ministers left looking anxious.

(Associated Press Agency.)

Precautionary Measures in India.

ROYAL INDIAN MARINE ORDERS.

To Officers and Men of Royal Naval Reserve.

BOMBAY, August 3.—The following orders by Captain G. S. Hewett, R. L. M., Officiating Director, Royal Indian Marine, and Registrar of Royal Naval Reserve, are issued:—All officers and men of the Royal Naval Reserve who are at Bombay are to report themselves on the earliest possible date at the Marine Office in the Royal Indian Marine Dockyard between the hours of 10 A. M. and 12 noon.

To Pensioners and Men of Mercantile Marine.

Naval pensioners and men of the Mercantile Marine who wish to volunteer for service in fleet are to apply in writing to the Director of the Royal Indian Marine, who will forward them if their services are required.

Port Officer's Notices.

Strict Instructions.

BOMBAY, August 3.—The Port officer of Bombay has issued a notice stating that any vessel leaving the port must obtain a permit from him is liable to be fined upon by the Port Officer. Further notice from the Port Officer runs:—Notice is hereby given that on or after this date all or any of the following lights within are liable to be extinguished without further notice issued—Dolphin Rock, Lucker Beacon and Uran Beacon. A notice also has been issued setting forth the regulations that are to be observed by all shipping using Ports (His Majesty's ships and vessels of Royal Indian Marine being exempt). Mariners are warned that they must submit to an examination by the Inspection Vessel stationed at the entrance of the Harbour and that the batteries have orders to fire upon any vessel, which fails to comply with the instructions which deal with all the classes of vessels and boats entering or leaving the harbour and with all the craft moving within the Port.

Government Paper.

JULY AND AUGUST SETTLEMENTS.

Heavy Losses for Bulls

BOMBAY, August 1. July settlement of the Government paper took place at 94-1 and the market closed 92-8 for August settlement, causing heavy losses for bulls.

Wheat Gone Up.

Wheat has gone up three per cent.

Has Germany Declared War?

A SENSATIONAL MESSAGE.

Bengal Governor's Abrupt Departure.

CALCUTTA, August 3. The following message was received this evening from Dacca:—H. E. the Governor and the Chief and Private Secretaries have abruptly left Dacca for Calcutta this noon. The staff will follow tomorrow. The Council Meeting and all other programme of business have been stopped. The decision to leave was taken, it is understood, after the receipt of a tele-

graphic message at about 11 A. M. Rumours are current here that Germany has declared war. The news has been received here with the greatest concern.

A Wireless Message.

German Cruiser Sunk

The "Empire" hears from a certain source though not yet authenticated that a wireless message was received in Calcutta yesterday to the effect that a German Cruiser approached within three miles limit of the east coast of England, Harwich, and was promptly engaged.

The message added that the German boat was eventually sunk by a destroyer.

[This statement was published for what it was worth and with all reserve as it was impossible to authenticate it.]

Another rumour prevalent in Calcutta is to the effect that heavy firing had been recently heard in the North Sea off Norfolk coast. The air is thick with rumours. A German, it is said, has received the news of Italy throwing in her lot with France.

The Viceroy's Assurance.

To the British People.

SIMLA, August 3.—In view of the present crisis an assurance obtained from the Viceroy has been cabled Home to the effect that the people of England can count on every man and every gun of the Army in India, whether British or Indian, if need arises and that England may remain confident in the loyalty of the people of India to cope with any enemy that may arise.

The Viceroy Returns to Simla.

The Viceroy returns to Simla leaving Dehra Dun to-night.

The Exchange Market.

Government's Announcement.

The Government of India announce with the Secretary of State's approval that they will support exchange by all means in their power selling sterling bills on London weekly commencing next Thursday at Calcutta, Bombay and Madras at one and three pence and twenty nine thirty seconds per rupee (and telegraphic transfers at one and three pence and thirteen sixteenths) on to a maximum limit of one million pounds sterling weekly. No single bill is to be for less than ten thousand pounds sterling, secondly, in view of concerning all available resources for the support of exchange the Government of India forbid from the 4th instant, issues of gold from currency offices or treasuries in amounts less than ten thousand pounds sterling to any individual applicant.

The Banks' Position.

LAHORE, August 3.—Messrs Boulton Bros., Bankers, Old Broad Street, London, have telegraphed out to the Alliance Bank of Simla, with which institution Boulton Bros. are intimately related, as follows:—Foreign outlook altogether bad, but banking position in the city very sound.

The Naval Reserve.

Officers Notified.

CALCUTTA, August 3. The Members of the Royal Naval Reserve, mainly officers in the B. I. and P. O. Shipping lines, have received intimation to report themselves in the event of war. They will be used to command transports and in such other ways as may be necessary.

The Markets.

Tea Sales Indefinitely Suspended.

To-morrow's tea sale has been cancelled and future sales have been indefinitely suspended.

At a meeting of the Indian Tea Association of the Calcutta Committee held to-day, it was decided to postpone to-morrow's tea sale indefinitely. The main factor in regard to tea and other produce in Calcutta was the attitude taken by the Exchange Banks. Shippers were all dependent on them for managing their finance and the tea sale had been postponed because the Banks were unable to take shippers' bills at present. The fact of to-day being a Bank holiday in Britain complicated matters a trifle more. Commerce in Calcutta is practically at a stand still.

The Jute Market.

Mr. R. M. Garner of Messrs. Bird and Company was informed that jute was absolutely a dead letter and that gummy brokers were thinking of closing the market. The jute merchants do not know where they are and though there are a few orders from America they have had to decline them. The jute merchants expect a blank as long as war lasts.

The Coal Market.

The coal market in the opinion of Mr. W. L. Wanklyn of Messrs. Andrew Yule and Company and Bengal Coal Company is likely to remain firm. Most of the best class of coal is contracted for up to the middle of next year.

Shipping Hung Up.

Mr. Wanklyn also said that shipping was hung up. The s.s. "Numidia" and Austrian Lloyd Boat which should have sailed yesterday remain in river. Vessels going Home however should be all right so long as Italy remains neutral.

A Russian Warship at Colombo.

Mr. Wanklyn mentioned that a Russian warship was stationed at Colombo.

Port Precautions.

At Karachi.

KARACHI, August 3.—All ship owners and shipping agents in Karachi have been advised that their vessels should until further notice be timed to arrive at the Port during the hours of daylight only. They have also been informed that delay to their ships will be avoided by their giving immediate notice to the Port Officer with particulars of appearance and tonnage etc., to facilitate recognition by the examining officers at the entrance to the Port.

Rise of Prices

There was a slight rise in sugar prices owing to the stoppage of Austrian exports. Business in the share market was practically stopped. If the war continues long there will also be a famine in French wines and German beer, but at present local firms hold good stocks of these desirable beverages and promise not to increase their prices.

The German Consul.

Leaving Bombay.

BOMBAY, August 3.—Notice has been issued that the German Consul and wife are sailing for Europe on Tuesday in the Austrian Lloyd Steamer "Franz Ferdinand." The affairs of the German Consulate will be undertaken by the American Consul.

TELEGRAMS.

The Mail Services.

Austrian Lloyd Suspended

The Austrian Lloyd Company has decided to suspend service from Trieste to Bombay. Their steamer "Gablonz" will not sail from Trieste to India to-morrow according to programme and after the "Franz Ferdinand" leaving this there will be no Austrian Lloyd steamers in these waters.

BOMBAY, August 3.—The Austrian Lloyd steamer "Marenbad" sailed on Saturday last for Trieste. After departure a message was received by the Austrian Lloyd Agent here stating all their shipping must be suspended at present. The sailing of their steamer "Franz Ferdinand" which should have left to-day for Trieste has been postponed until further orders. The German Consul in Bombay and his wife were to have sailed for Germany to-day by this boat.

The P. and O. Service.

There were rumours to-day that the P. and O. Company were considering the advisability of sending the next mail boat Home round the Cape instead of through the Mediterranean, but the Company's Superintendent here says no such suggestion has been made.

Frenchmen in India.

Ordered to Proceed Home.

The French reservists in Bombay of which there are about 25 have received orders to proceed Home by the first available steamer.

Notice of Mobilisation.

KARACHI, August 3.—The French Consular Agent in Karachi has received the following official despatch:—"A general mobilisation has been ordered from Sunday, the 2nd August. Notify all French citizens concerned that they have to join the colours as quickly as possible."

Excitement in Lahore.

LAHORE, August 3.—The war has produced great sensation here. The people are wildly speculating as to what the guarding of wireless telegraphic points at Minto Park by soldiers here could mean.

A Government Notification.

To "Support Exchange.

The following notice has been issued from the Accountant-General's Office, under date August 3rd.—

The Government of India announce with the approval of the Secretary of State that they will support Exchange by all means in their power. In pursuance of this policy they will sell sterling bills on London from this week onwards and until further notice up to a maximum limit of one million pounds sterling a week at the rate of sh. 1-3 29-32d. the rupee. Any applicant to whom an allotment is made can at his option instead of bills receive telegraphic transfers at a rate which is fixed for the present at sh 1-3 13-16d. the rupee for amount allotted to him or any portion thereof provided that the intention to exercise such option has been intimated in his original application. The amount of bills issued will be in multiples of £ 1,000 and no single bill will be issued for a smaller amount than £ 10,000. Bills will be issued at Calcutta, Bombay and Madras. All applications should be addressed to the Controller of Currency at Calcutta and should reach him not later than 12 noon standard time on Thursday in each week beginning from the current week. Applications may be made by telegram. Supplementary detailed instructions will be issued by the Controller of Currency.

Gold Issue Limited.

Secondly in view of the necessity for conserving available resources for support of Exchange the Government of India direct that for the present no gold shall be issued whether from the Currency Offices or Treasuries in amounts of less than £10,000 for any individual applicant. This condition will have effect from Tuesday August 4th.

The "Englishman's" Comment.

CALCUTTA, August 3.—"Englishman" in a leading article to-day emphasises the fortunate financial position of India to meet the present financial crisis and points to the strength of the money market here and the resources of the Indian Government both here and at Home. Presidency Banks and it is believed the powerful Exchange Banks also hold unusually large liquid balances and what is even more important for present purposes, the Government of India are in possession of substantial resources in gold. Article continues.—One remarkable feature of the present monetary situation is that the discount rates of Banks of Bengal and Bombay still stand at three per cent. as compared with phenomenal rate of ten per cent. in London. Article declares that rapid fall of exchange during last week cannot be attributed to conditions within India.

A Message of the European Association.

Assurance of Intense Loyalty and Devotion.

CALCUTTA, August 3. The President of the European Association has telegraphed to the Home Office as follows:—"President of the European Association respectfully requests you to convey to proper authorities in England, the full assurance of intense loyalty and devotion of all British members of European community in India."

TELEGRAMS.

OFFER OF MILITARY SERVICES.

In Defence of the Empire.

They are ready to place their best services at His Majesty's disposal at this time of serious crisis and to take up arms in defence of the Empire if required to do so.

The Exchange Question.

Satisfaction at Government Announcement

Satisfaction is expressed here by the prominent merchants at the Government of India's announcement concerning the Exchange. The telegraph rate is considered low but justified by circumstances.

STOCK EXCHANGE CLOSED.

Government Paper Stagnant.

Stock Exchange has been closed indefinitely. Government paper is stagnant but small pieces exchanged hands at 94½.

Gold and Silver for Notes

At the Currency office to-day there was a considerable activity mainly among Marwaris to change notes for gold and silver.

Austrian Consul Notified.

All to Join Colours Forthwith.

RANGOON, August 3.—The Austrian Consul in Rangoon has been notified that all Austrians and Hungarians have to join their colour forthwith.

Amnesty Assured.

Amnesty is assured to those who escaped serving or deserted, provided they leave at once.

Continental Shipments Discontinued.

RANGOON, August 3.—Agents of Bibby and Patrick Henderson lines have received orders from Home offices to discontinue booking continental shipments.

Mobilisation of Royal Naval Reserve.

A Special Admiralty Order.

A special Admiralty order issued to-day notifies mobilisation of Royal Naval Reserve, and enjoins all men in Royal Navy Reserve to report themselves without delay.

All Troops Held in Precautionary Stage.

All troops in Rangoon are at present held in the precautionary stage.

Recruitment of Volunteer Corps.

Appeals Readily Responded.

CALCUTTA, August 4.—Appeals for recruits to the various Calcutta Volunteer Corps have met with ready response.

Details.

A mercantile company has been started for European trades assistants in connection with Calcutta Volunteer Rifles, and recruits are joining the new naval corps of Port Defence Volunteers. Mr. Alec Marsh, Secretary of European Defence Association publishes the appeal for a corps to be composed of veterans between ages of forty-five and fifty-five. Calcutta Light Horse and other corps report gratifying enrolment.

Telegraphic Notices.

Indo-route to Europe interrupted Stop telegrams. Via Eastern only are accepted at senders risk.

LATER.—Deferred Foreign and Week-end Cable Telegrams will not be accepted till further orders.

Real Signature Insisted.

All Private Foreign Messages must be signed by real name of the sender and that this name must be included in the text.

Credit Bank Cases.

The Second One.

Trial of Jaffer Joosab and Another Begun.

BOMBAY, August 4.—At a further sitting of the Criminal Sessions of the Bombay High Court yesterday commenced the trial of Jaffer Joosab and N. R. Mistry, lately Manager and Auditor respectively of the Credit Bank (now in liquidation), on charges relating to the balance sheet and the profit and loss account of the Bank for the year ending 3rd December 1910 which is alleged to be false, before the Presiding Judge, Justice Hayward, aided by special jurors. Mr. Jardine, the Advocate General, in opening the case for prosecution explained the section relating to the offence of criminal breach of trust and elucidated the facts for prosecution point of view. He said that the auditor's duty was to see that a correct statement of accounts was placed before the shareholders. Evidence was then called first witness being Mr. H. G. Coque, Chartered Accountant, who deposed to various details in accounts. His evidence had not been concluded when the Court rose.

TELEGRAMS.

Shahpur Murder Case.

Capital Sentence against a Zamindar.

Charge Withdrawn on Appeal.

Mr. Eardley Norton, Barrister, Calcutta, appeared before the Vacation Bench of the Chief Court to-day in a murder case from Shahpur on behalf of Narain Singh, a rich Zamindar, who appealed against the capital sentence passed by the Sessions Judge there. The Government Advocate entered a "nolle prosequere" and the appellant was accordingly discharged.

The Indian Press Act.

A Statement in the Commons.

Support During Budget Debate Promised.

LAHORE, August 3.—The "Zamindar" publishes a telegram sent by Zafar Ali Khan, its Editor, from London dated August 1st. It runs as follows—"In the House of Commons before the Liberals I made a statement about the Press Act. They promised support during the budget debate."

The Decca Political Murders.

House Searches in Calcutta

No Arrests.

Calcutta, August 1.—Eight houses were searched in Calcutta yesterday in connection with the recent political murders at Dacca and Chittagong including the Medical College Students Mess. Four of the other houses were Students' Messes. There were no arrests, but some documents were seized.

The Late Lady Hardinge.

A Memorial Meeting.

AT SIMLA.

Contribution to the Women's Medical College.

LAHORE, August 1.—An informal preliminary meeting of the leading citizens of Simla, attended by both the Europeans and Indians, was held this morning under the presidency of the Hon'ble Sir Arthur Kerr. It was decided to raise money by public subscription for the late Lady Hardinge's memorial and contribute the sum towards building and equipment of the Women's Medical College at Delhi, the foundation of which was laid by Lady Hardinge at Delhi last cold weather and in which Her Excellency took keen personal interest. A public meeting will be held for this purpose in a few days' time and Sir Michael O'Dwyer, Lieutenant Governor, Punjab, will be requested to preside.

At Bombay.

BOMBAY, August 4.—A preliminary meeting of the representative and leading citizens of Bombay was held yesterday in the Municipal Council Hall to consider what steps should be taken to raise a memorial to the late Lady Hardinge. Sir Basil Scott, Chief Justice, presiding. It was resolved to request the Sheriff to convene a public meeting at the Town Hall to give expression to the feelings of profound sorrow and consider the proposal for associating the public of Bombay for raising a worthy memorial. The meeting will be held on the 13th instant. His Excellency will preside.

Central Provinces Legislative Council.

First Meeting.

NAGPUR, August 3.—It is notified that the first meeting of the Central Provinces Legislative Council will be held on Monday the 17th instant in the library room of the Secretariat Buildings as the Council building is not yet ready. The room in which the Council is to sit will hardly accommodate a hundred people and it appears that a very selected number of visitors will be allowed. The following gentlemen are said to have been nominated as non-official members of the Council (1) The Chief of Sarangarh State, (2) Nawab Sahmulla Khan of Berar, (3) Sir Bepin Krishna Bose of Nagpur and (4) Sir Kastura Chand Daga of Kamptee.

Rangoon News.

Lieutenant-Governor's Tour

Alterations in the Original Programme.

RANGOON, August 1.—The Lieutenant-Governor has altered the proposed tour. His Honour leaves for Bassem on the 4th by a special train and returns to Rangoon on the 5th. Visit to Myaungmya is cancelled. He then leaves again for Mandalay and Maymyo, reaching the latter on the 12th.

A New District.

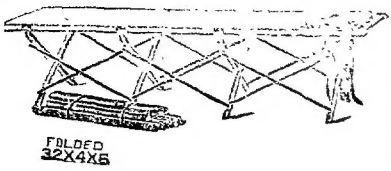
With effect from the 1st August, a new district has been formed in Mandalay District called Putao District with headquarters at Putao, a newly administered area north of Myitkyina District.

మౌరవేనహా^బ (జిల్లా బల్సారి)

మా మడతమంచములమీద సుఖముగా నిద్రపోవలసింది.

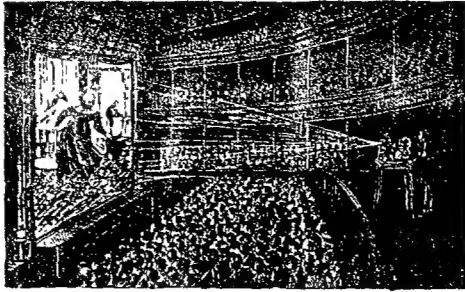
దీని 1000 వ నెల పెట్టెను కలెండరు లది.

దీని నాకేకమున వాడుచున్నారు. దేశముచేత ము చేయుచుండు ఆక్సీదులు విచ్చార్చులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా జ్ఞాపించియున్నారు. ఇది ఆమెరికా దేశమును చేయబడినది. 6 1/2 అడుగులు పొడవు, 2 అడుగులు వెడల్పు మడిచినప్పుడు 15 పౌనులకు మించునాళ్ళుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పోవచ్చును. ఒక చిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.

ఫర మంచము 1-కి, రు. 8-0-0 గోమఠెర సామాను 2-0-0. వెయ్యిపౌనుల పెరువును ఈమంచిముగ్గుర జేసినను సులభముగా ధరించగలదు. చక్కని బల్లికతో చేయబడిన దోమఠెర 5-8-0 చిరునామా:— ఖాదర్ అండు యూనస్ బ్రదర్సు, కాన్ అండు కాక్ ఇంపోర్టు, మదరాసు.

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చుపెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫిలుములు కొనగలరు. వాటితో వేలవేల ఆర్జించగలరు. ఆసంగతు లన్ని మావద్ద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పదము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన సుఖపుమార్గము మరిలేదు. పూరానంగతులగుల క్యాటలాగును చూచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్-121, వెడ్లబీధి తిరువల్లిక్కేడి, (పుదరాసు) బ్రాంచి:—ఉర్దూం. గంజాం జిల్లా.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0. దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శ్రైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున బ్రబలించు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, ఊయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినదందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణ ము.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసవీస, శ్రైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచకొనుట నుండి. చిన్నదట్టి 1-కి 0-8-0. ఆమ్మతాంజనము డిపో, 9 జహంగిరువీధి మదరాసు.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపియున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు. వైద్యకాశ్రీ. షణ్మేశంకర్ గోవిందజి. ఆతంక నిగ్రహ జ్ఞానధారయము. 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకనిఖ్యతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN (REGD.)

A SOVEREIGN REMEDY.

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain, Stiff Joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache, Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi Itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FREER ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

మ డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

పట్టుజాలరు చౌకము

చాలా చచ్చాకముల సహుల 1 టి కి రు. 1-6-0

0-15-0

ఒకటేసారి రెండురుమాలలు కొనువారికి స్త్రీలు కింక మున ధరించు గజ్జెలడ్డీ, కోడండ ప్రలాపముచితిము. ఒకటిరెండు గుడ్డలకు పోస్టేజి 0-3-0.

ఇదివజ్రకందలు వికల్పించిన పట్టుపంచలవంటిచూపావు పనికిరానివి కావు. అయిదు రంగులుగల గుడ్డలతో వివిధ రంగులతో తీగలు, ఆకులు, పూవులవలె అంచులలో వాడరుగట్టి దాని వెంబడి పట్టుతో ముట్టుకు కుచ్చులు కట్టియుండును. వేసజేయిక యించితిము. ఇప్పుడులేనిదో వాపసుచేయగలము. రుమాలుల చూపుమొదలగు వానికి గారెం టికలదు. ఈయానందవచ్చుపం దలిపండుగలలో అనందముగ ధరించగలరని ధర్మ క్రిందిచితిము. జవాబ్ సిక్కి వేర్వహాన్, నెం. 1/2 వెంకటేశమేస్త్రి, వీధి, సావుకార్ పేట్, మదరాస్.

సుమారు లివర్ జ్యూయెల్లూ కాన్.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడి గూర్ముడయలమీద నూకిం నెని పేరు ఎత్తినసిరా తోను ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుటకుకందమై తలచీగ మును, డబ్బుప్రాఫ్ అను గ్లాసు డూమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. వెట్టెమూత లో భాగమున గ్యారంటీ వీటి అతి కీచి యుండును సీమ నుండి చూస్తే విశ్వాస వేనాడికాదు. ఈన నెవరియొద్దను జిక్కదు. ఒకకోకిలమును దీయగలను కలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిము. చాలాకాలము పనిచేయునట్టిదియు, గల్లవిధర్మగల గడి యోగ మిదియొకటియేయని యన గృహంబున దెలియును. ఇదివజ్ర కనేక కడియములు ఖర్చుయి మౌగ్యశాస్త్రముల నంది యున్నది. ఒకటి వెడ్లబీధి చూగగలదు. చూడటముననే యనే కలుగొని గంపించిగన వేలములు పెంచుక?

సువీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హైదరాబాద్ నెం 147, మదరాస్.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి ఆత్మలార్పా టమున కోర్వనికోడండ ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును. మంచినయము! వేసజేయికర్పపడినవి!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్పపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఆనల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పో. మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేళువర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. గ్లాసునీయమైనట్టివి. త్వరపడుడు. గేపు మూరనిడివిన్ని 24 మూర వెడ్లబీధిగల పట్టుపంచ1-కి2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0 డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్పమొదలి వీధి, తిరునల్లిక్కేణి, మదరాస్.

FREE ! దీనిని జదువవలదు FREE !!

ప్రతికుటుంబమునం దుండదగిన పుస్తకము.

అత్తలార్పాటమును కోర్వని కోడండప్రలాపము. (రెండవకూర్పు) ఒక అణా తపాలా కిల్లపంపువారి కుచితము. ఈయాగమునెల కడవజేతే ఈధర్మ ఇవ్వబడును.

విత్తులారా! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో ప్రచురించినపుడు అనేకులు మాకు మీకని తీసికొన్నందున ఆగ్రంథము మేనెలలోనే ఖర్చయిపోయినది. వెనుక వ్రాయు వారలకు లేదని వ్రాయుటకు జంభిల్లి, మఱల ముద్రించితిమి. ఇదియును మనుపటివలెనే ఖర్చగునని యెంచి మునుమున్న తమకు ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లాభమంద వలయునను కోరిక లేనివారముని గ్రంథమును దెప్పించుకొను వారలకందటికె దెలియును. ఈగ్రంథము ప్రతిస్త్రీలు జదివి, అత్తలయెడ కోడండ కృందవలసిన మర్యాదయు, కోడండ యెడ అత్తల కృందవలసిన ప్రేమను గ్రహించి కుఖంబుండు రను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దిపత్రులే ముద్రించుటచే ద్వరపడి దెప్పించుకొందురని మూచారము.

చిరునామా:— ధనలమ్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశమేస్త్రి, వీధి, సామకార్ పేట, మదరాసు.